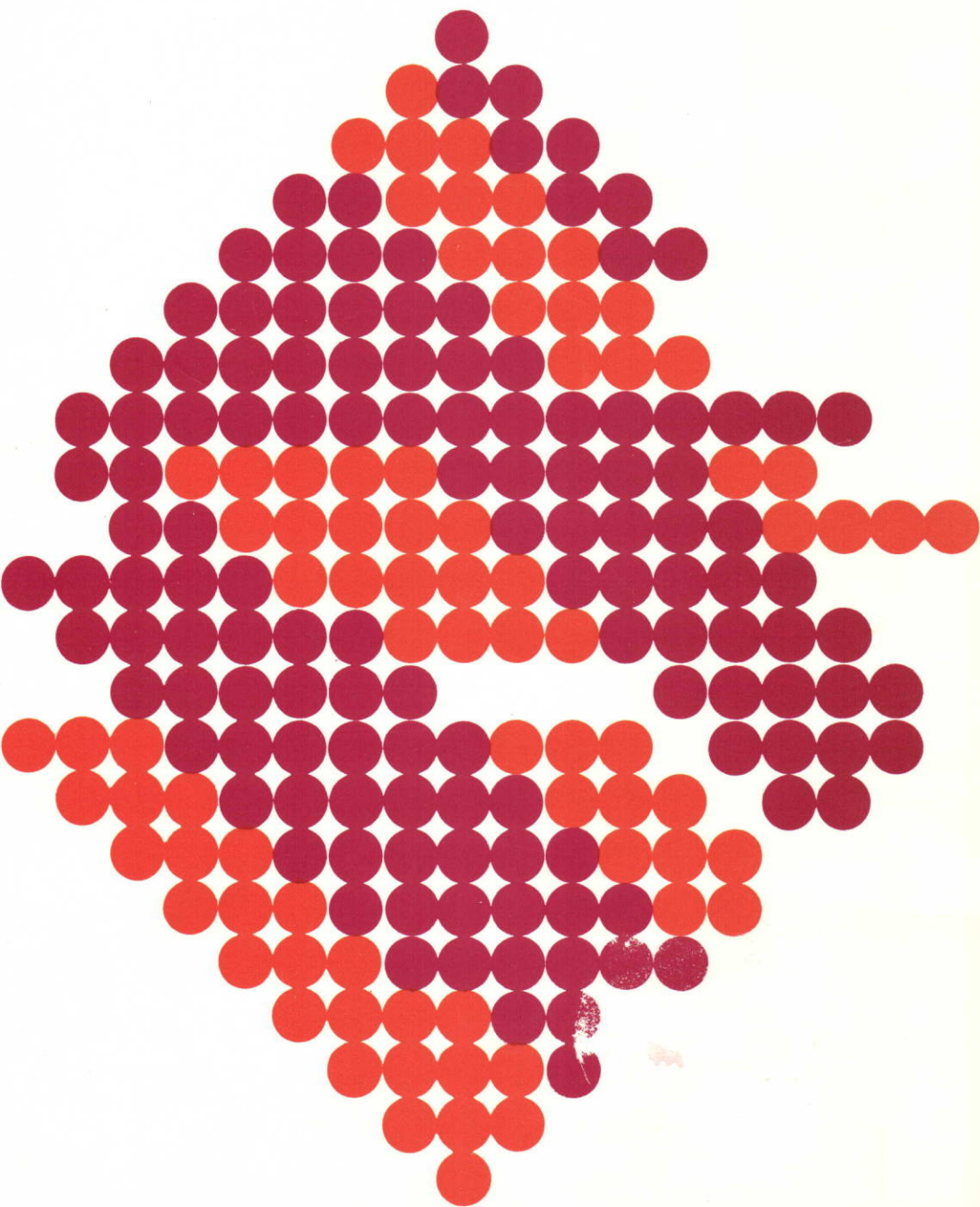

eertijds

24ste jaargang - nr. 1 - juni 1992

EERTIJDS

24ste jaargang - nr. 1 - juni 1992

verschijnt tweemaal per jaar
een uitgave van de oud-leerlingenbond
van de oude en moderne humaniora

Klein Seminarie, Zuidstraat 27, 8800 Roeselare

Tel. (051) 22 15 24

Postrekening 000-0683345-77

Beschermleden: 1.000 fr.

Steunende leden: 700 fr.

Leden: 450 fr.

Wie binnen de vijf jaar na zijn uitgangsjaar lid wordt krijgt een jaargang gratis erbij.

Redactie: RAF PARENT

Zilvermolenstraat 29, 8800 Rumbeke

INHOUD

Redactioneel	1
Contactueel - Onze abiturienten	2
Eertijds - Vijftig jaar geleden, door V. Vandaele	6
Kunstwerk: Eric Verhal	10
Prikbord - Snipperingen, door R. Parent	12
Op de man af - Interview met Aalmoezenier A. Decock, door W. Creytens	14
- Jan Denys O.P., door R. Houthaeve	17
- Met historicus E. Gerard terug naar de dagen van Olim, door M. Olivier	21
- Erasmusstudent in Groningen, door D. Demuyne	26
Kaleidoscoop - Ons gulden boek, door W. Creytens	28
- De financiële wereld, door P. Goessens	30
- Odiel Spruytte, de Kapelaan van Slijpe, door J. Strobbe	31
- Een kort bericht uit Texas aan de Leie, door M. Vangheluwe	33
Uit de post - Twee gedichten, door H.M.	36
- Naklanken, door P. Bijttebier	38
In de bres - Amaat Vynckefonds 10 jaar jong, door L. Monbaliu	41
- Bij een zoveelste afscheid, door J. Gobyn	43
Familieberichten	45

Redactioneel

Reeds meerdere jaren geleden werd „Prikbord”, samen met andere rubrieken, boven de doopvont gehouden.

Prikbord zou immers een instrument kunnen zijn, om als aanplakbord, te kunnen helpen voor werkzoekende oud-leerlingen.

Eerlijk, we hebben er dan weinig spijkers moeten aan besteden.

Zowel van de werkzoekers als van de werkaanbieders: praktisch geen nieuws, dus goed nieuws.

Ons prikbord wordt toch doorgenomen.

In het december-nummer van verleden jaar was er een oproep opgespeld waarin „tongue-twisters” opgespoord werden.

Eind februari van dit jaar krijgen we een brief met een behoorlijke bijlage van Father Herman D'Hoore (Ret. 1949), waarvoor we verwijzen naar de prikbord-rubriek.

Dit bevestigt dat ons blad ook een beetje de taak van een wereldomroep vervult. Dat geeft ons voldoening.

Nog meerdere jaren geleden kende ons blad een occasionele rubriek „Anekdotocoteek”. De idee werd destijds aangebracht door Jan Desmet. Op dat ogenblik was het verleden nog ver achter ons, zodat verhalen over „figuren die enige gelijkenis vertonen met nog bestaande”, ook nog tot de mogelijkheid behoorden. Deze titel kende echter een kort leven. Graag openen we dit kapittel opnieuw en verwachten we uw reacties die we aan onze door-de-beugel-test kunnen onderwerpen. We mogen zeggen dat onze huidige test aangepast is aan het glasnost-perestrojka-tijdperk en ook rekening houdt met de mensenrechten. Nu bestaan er ook reeds verscheidene gesofistikeerde technieken om personen onherkenbaar te maken.

Laat ons toegeven dat we vroeger soms nauwelijks of niet beseft hebben dat leraars, misschien ook medeleerlingen, ook mensen zijn.

Wij hebben ooit volgende uitspraak genoteerd: „Kinderen kunnen zich als varkens gedragen”.

De Redactie

ONZE ABITURIENTEN

Zoals elk jaar verlaten heel wat leerlingen, ingedeeld in acht klassen, het Klein Seminarie. Hieronder hun afscheidsfoto.

6 Wetenschappelijke B1

V.L.N.R.

1e rij: Dries Vandewalle, Kurt Ghesquière, Jan Demuyndt, Tom Van Oyen, Mahan Moshir

2e rij: Dhr. Guido Debyser, M. Quesada, Bart Van Hevel, Ruben Clement, Kurt Logghe, David Vanhoucke, Wouter Vandamme, Dhr. Marc Vandoorne, Dhr. Raf Parent, AFWEZIG: Lode Lamote

3e rij: Dhr. Pol Ingelaere, Dhr. Lino De Roo, Dhr. Karel Dumont, E.H. Superior Delbeke, Dhr. Onderdirecteur Hans Decroos, Dhr. Filip Vanpoucke, Dhr. Rob. Kindt, Dhr. Adelson Valcke

6 Wetenschappelijke B2

V.L.N.R.

1e rij: Jochen Goderis, Stijn Vandenbussche, Benedikt Van Iseghem, Kurt Verhelst, Joost Verstraete, Bert Lefevere, Siarvash Fayaz

2e rij: Wim Herman, Stijn Gunst, Jan Vandoorne, Peter Winne, Pieterjan Provoost, Filip Corne, Kris Van Landeghem, Peter Lesage

3e rij: Krist Forrez, Paskal Debusschere, Frederik Vercruysse, Mark Deleersnijder, Koen Vandepitte, Frederik Callebert

4e rij: Dhr. Eugene Verdonck, Dhr. Lino De Roo, Dhr. Adelson Valcke, E.H. Superior Delbeke, Dhr. Onderdirecteur Hans Decroos, Dhr. Filip Vanpoucke, Dhr. José De Cokere, Dhr. Pol Ingelaere

6 Economische A

V.L.N.R.

1e rij: Filip Maertens, Ivo Dumoulin

2e rij: Dries Van Coillie, François Deforche, Dominiek Tytgat, Peter Verbrugge, Lieven Monteyne, Ignace Cosaert, Dries Ballyn

3e rij: Piet Oplinus, Lieven Alliet, Pieter Vandenbroucke, Sven Demeulenaere, Christophe Gryspeert, Claude Jansseune, Stijn Dejagere, Pieter Sintobin, Hans Corneillie

4e rij: Dhr. Marc Vermeulen, Dhr. Ronny Vandewaeter, Dhr. Peter Lezy, E.H. Superior Delbeke, Dhr. Onderdirecteur Hans Decroos, Dhr. Filip Vanpoucke, Dhr. Rob. Kindt, Dhr. Karel Dumont

6 Economische B

V.L.N.R.

1e rij: Yves Comptdaer, Kris Carette, Wim Vergote, Koen Lievens, Michel Hanssens, Peter Cruyt, Hans-Frederik Huyghebaert

2e rij: Clifford Dekeyzer, Tom Decuyper, Daniel Devos, Kerim Hochepied, Joost Denolf, Igor Storie, Wouter Buseyne

3e rij: Kris Vanhaverbeke, Peter Engels, Dieter Ysebaert, Geert Schotte, Nicolas Carette, Jean-Pierre Lebon, Stefaan Lapon

4e rij: Dhr. Marc Vandoorne, Dhr. Marc Vermeulen, Dhr. Ronny Vandewaeter, Dhr. Dries Bekaert, E.H. Superior Delbeke, Dhr. Onderdirecteur Hans Decroos, Dhr. Filip Vanpoucke, Dhr. Marc Olivier, Dhr. Dirk Verbeke

6 Wetenschappelijke A

V.L.N.R.

1e rij: Benny Vandenbergh, Kristof Desmet, Filip Huyghe, Christophe Stroobant, Lieven Baert, Stefaan Castelein, Koen Pauwelijn

2e rij: John Victor, Joost Claerbaut, Martin Rosselle, Nico Lowagie, Bernard Van Isacker, Karel Van Isacker, Henk De Vlaeminck

3e rij: Jan Roelens, Steven Dutry, Yves Degryse, Bjorn Vanhie, Jan Vereecke, Andy Rosseel, Karel Vanthuyne, Bernard Stoop

4e rij: Dhr. Lino De Roo, Dhr. Marc Olivier, Dhr. Robert Vandewaeter, E.H. Superior Delbeke, Dhr. Onderdirecteur Hans Decroos, Dhr. Filip Vanpoucke, Dhr. Ronny Vandewaeter, E.H. Gaby Quicke

6 Latijn-Wiskunde

V.L.N.R.

1e rij: Koen Seynaeve, Piet Surmont, Frederik Vyncke, Jochen Decaestecker, Wouter Dessein, Bart Baekelandt, Davy Spriet

2e rij: Wannes Vermandere, Nico Verhelst, Stefan Hooghe, Dimitri Debruyne, Bram Renier, Wim Cool, Frederik D'Hulster, Kristof Logghe

3e rij: Karel Volckaert, Rodrig Deschrijver, Joff Derluyn, Lieven Dejonckheere, Steve Vercaigne, Frederik Baert, Bernard Bouckaert, Tom Vauterin

4e rij: Dhr. Ronny Vandewaeter, Dhr. Dirk Verbeke, Dhr. Lino De Roo, Dhr. Guido Debyser, E.H. Superior Delbeke, Dhr. Onderdirecteur Hans Decroos, Dhr. Filip Vanpoucke, Dhr. Walter Quintens, Dhr. Peter Bentein

6 Latijn-Wetenschappen

V.L.N.R.

1e rij: Stefaan Kint, Frederic Van Tongel, Geert Logghe, Francis Hemeryck, Stijn Huysen-
truyt, Francis Clarysse, Gunther Santy

2e rij: Matthias Vanhecke, Filip Werbrouck, Benny Maselis, Frederik Tack, Alain Uyttenhove,
Robrecht Sanders, Kurt Descheemaeker, Jan Uyttenhove, Danny Verbeke

3e rij: Frederic Nijffels, Roel Pillen, Bert Denorme, Michel Coudron, Sven Dupon, Yves Ver-
meersch, Ward Markey, Frederic Coussee, Pieterjan Durnez, Steven Huyghe, Claude Van-
beveren, Steven Provoost, E.H. Gaby Quicke

4e rij: Dhr. Pol Ingelaere, Dhr. Marc Vandoorne, Dhr. Ronny Vandewaeter, Dhr. Lino De Roo,
Dhr. Marc Olivier, E.H. Superior Delbeke, Dhr. Onderdirecteur Hans Decroos, Dhr. Filip Van-
poucke, Dhr. Walter Quintens, Dhr. Rob Kindt

6 Latijn-Grieks

V.L.N.R.

1e rij: Peter Verbrugghe, Jan Vanheule, Alexander Van Leuven, Nick Vandommele, Pascal
Vanhaverbeke

2e rij: Olivier Van Oost, Frederik Maddens, Christophe Bertera, Ignace Decancq, Reinier
Castelein, Henk Dekiere

3e rij: Tom Sintobin, Peter-Jan Sioen, Francis Kerckhof, Peter De Burghgraeve, Wim
Demuyne, Thierry Desot

4e rij: Dhr. Dries Bekaert, Dhr. Karel Dumont, E.H. Gaby Quicke, E.H. Superior Delbeke, Dhr.
Onderdirecteur Hans Decroos, Dhr. Filip Vanpoucke, Dhr. Walter Quintens

Eertijds

VIJFTIG JAAR GELEDEN

1939-1940 Onze legerdienst

Op 1 augustus 1939 werd ik samen met zes collega's-dierenartsen opgeroepen om mijn legerdienst te volbrengen. Wat een geluk dit met vrienden te kunnen doen. Van de zes waren er drie zonen van dierenartsen.

Berten Devloo van Veurne wiens broer lange tijd pastoor was in Geluwe;

Marcel Ide van Beernem, broer van Herman, die onze klasmakkers-priesters zeker gekend hebben op het Groot-Seminarie;

Frans Verelst van Mol, de gentleman van ons jaar;

Marcel Pelgrims uit Betekom, die voetbal speelde in de competitie;

Marcel Vanpeteghem uit Kalken, de eeuwige optimist en plantrekker.

Onze opleiding gebeurde in Brasschaat, in het kamp van de „Polygoon”, een gehucht van Brasschaat in de richting van Nederland.

De dierenartsen maken deel uit van de artillerie uit de tijd dat de kanonnen nog door paarden getrokken werden.

Wij logeerden samen met een tiental francofone collega's in een grote zaal waar de veldbedden in twee rijen tegen de muren waren opgesteld.

Willen of niet wij behoorden tot de schoolkompagnie.

De bedoeling was om van ons kandidaten-onderluitenant te maken. Om later reserve-officier te worden.

Als leermeesters hadden wij een kommandant, een adjudant en een wachtmeester. De kommandant-veearts gaf ons de theoretische lessen.

De adjudant gaf gymnastiek en leerde ons marcheren. De wachtmeester leerde ons paardrijden in de manège. Een of tweemaal zijn wij naar de schietstand geweest. De kommandant behandelde ons als collega's.

Als contactman met onze oversten hadden wij een chef van onze groep nodig.

Een francofone collega van Oostende stelde zich voor om chef te spelen al zeggende „je suis bilingue”.

De eerste weken vlogen rap voorbij. Ieder weekend mochten wij naar huis.

De soep was goed en het programma niet te zwaar. Hiermee waren veel verwachtingen ingelost.

De adjudant deed zich gelden en eiste een strenge discipline. Hij verweet ons voor lompe kerels die nog niet konden op stap gaan. Het waren vooral de twee grootste op kop van de groep, Albert Devloo en ikzelf, die het moesten ontgelden. „Les deux grands là”.

Wat wil je, aan 25 jaar nog leren op stap gaan. Wat meer is onze gedachten zaten elders...

De wachtmeester, die ons leerde paardrijden moest ook veel geduld opbrengen. Berten Devloo, 90 kg, kon er niet toe komen langs de achterkant op een paard te springen. Die Ierse paarden waren niet zo groot maar de ruiter was te fel. En tot ons groot jolijt bleven zijn pogingen vruchteloos.

We leerden ook de voltige. Dat bestaat erin op een paard springen dat aan de leiband in de manege rondloopt.

Dat was ook aan iedereen niet gegeven.

In die oefeningen kon ik goed mijn deel doen en ik kreeg gewoonlijk een van de moeilijkste paarden. Zo was het ook op de dag van het examen.

Wij moesten om de beurt een paar keren de ronde maken van de manege.

Eerst op stap en dan op draf. Maar mijn paard was zo nerveus dat ik het niet meester was en het vertrok in galop. De stijl interesseerde mij niet meer, de kwestie was in het zadel te blijven. Maar ik kreeg 0 op 10.

Aan onze chef hebben wij ook nog plezier beleefd. Hij was helemaal geen voorbeeld van tucht en discipline. Hij had de gewoonte altijd de laatste thuis te komen en zijn makkers lastig te vallen. Marcel Pelgrims wilde hem eens een les geven. Hij plaatste de gamel van de chef, met water van boven de deurstijl. Wij hoorden de chef luidruchtig afkomen en met een brede zwaai stak hij de deur open. Hij kreeg de volle lading op zijn hoofd en was meteen nuchter en afgekoeld.

Wij waren afgestudeerd en toch nog een beetje student.

Meestal gingen wij samen uit. De Frans en Marcel Vanpeteghem hadden een post ontdekt bij brave burgers met drie dochters, die onder de hoede van moeder, pannenkoeken bakten voor ons. Daar hebben wij een paar keren ons hart opgehaald.

Na vier maanden was de instructieperiode voorbij en wij moesten uiteen gaan. Dat afscheid moesten wij vieren. We deden dat op een studentikoze manier en we verdrongen ons heimwee in een goed glas bier. „Vaarwel mijn broeder...”

DE MOBILISATIE

Intussen was op 1 september de mobilisatie uitgeroepen. Onze meeste vrienden vertrokken te velde, verspreid over het hele land.

Ik had het voorrecht ter plaatse te mogen blijven samen met een Waalse collega. Zo kon ik nog een woordje Frans leren. Wij logeerden in een grote kamer dicht bij het kamp. 's Middags aten wij in de kazerne en 's avonds trok ik meestal mijn plan. Spek en ei was mijn lievelingssouper.

In het kamp van de Polygoon was dat een lustig leventje met veel vrije tijd. Ik kreeg een paard ter mijner beschikking en zo kon ik naar believen paard rijden in de lange dreven in en rond het kamp. Er was ook een zwembad voor officieren.

Wij kregen andere oversten. Majoor-veearts Dewickere afkomstig uit Poperinge en broer van de jezuïet zaliger. Een sympathieke luitenant-veearts uit Spa die met ons iedere dag de inspectie van de honderden paarden deed. Paarden met een letsel of een ziekte werden ter onderzoek aangeboden aan de ingang van de stal. Er waren veel gevallen van Droës: een besmettelijke aandoening van de luchtwegen vooral bij de ingevoerde Ierse paarden, die de landziekte deden. Bloednemen bij opgeëiste merries voor onderzoek op drachtigheid. Bij een positieve uitslag werden deze teruggestuurd.

Abscessen open snijden, claudicaties en ook paarden met kolieken.

Dat was een interessante tijd waar ik veel heb bijgeleerd.

Op zekere dag worden wij opgeroepen voor een brand in een wagon geladen met paarden. De soldaten die in het midden van de wagon sliepen op stro met links en rechts vier paarden, hadden al rokende brand veroorzaakt.

De dieren waren er erg aan toe. Ze keken ons aan met opengespalkte neusgaten en tranende ogen. De dieren dreigden te stikken daar de longen tot in de diepte waren verbrand. De ergste aangetaste dieren werden afgemaakt om een einde aan hun lijden te stellen. Een viertal voerden we mee naar de infirmerie maar toch hebben de dieren het niet gehaald.

In die tijd had ik gelegenheid om veel te lezen en brieven te schrijven.

Gelukkig kende ik reeds mijn toekomstige vrouw Elisabeth, sedert één jaar.

Dat was een goede raad van pater Callewaert o.p. in ons voorlaatste jaar uitzien naar een meisje. Een beetje romantiek geeft meer kleur aan het leven. Veel gelegenheid om elkaar te ontmoeten was er niet maar wel veel tijd om te schrijven. Dit is een goede methode om elkaar beter te leren kennen. Op de begrafenis van Maurits Lauwers in Wevelgem vertelde Patrick Ketele zaliger aan tafel voor iedereen dat hij en Simone bij hun verjaardag nog altijd elkaar een brief schreven. Zij vonden dat beiden zeer zinvol en relevant.

Ingaande op deze originele suggestie hebben wij dat ook een paar jaren gedaan maar niet volgehouden.

In de Polygoon heb ik de strenge winter van 1939 doorgemaakt: de sneeuw lag soms een halve meter hoog. De mobilisatie heeft veel te lang geduurd.

De moraal van de troepen en de reserve-officieren daalde zienderogen en de onverschilligheid groeide. De soldaten hadden niet veel te doen en de eentonigheid werkte verlamd. In maart kreeg ik de gelegenheid van een overplaatsing naar Gent. Dat was een echte promotie. Ik had vier jaar gestudeerd in Gent en ik was daar thuis. In de voormiddag „acte de présence” met een korte rondgang. Daar waren niet zoveel paarden. In de namiddag had ik de gelegenheid om vleeskeuring te doen in het stedelijk slachthuis bij Prof. Dedeken, waar mijn vriend en klasmakker, Marcel Vandeplasse assistent was. Ik was op kot bij Georges Vandendriessche: zo heb ik nooit in de kazerne geslapen.

DE ACHTTTIENDAAGSE VELDTOCHT

Op vrijdag 10 mei brak de oorlog uit. De mobilisatie had meer dan acht maanden geduurd en toch kwam de oorlog als een complete verrassing.

Het kon niet slechter passen. Het was het einde van de week en ons zakgeld was op. Van solde was er geen spraak. De zaterdag reisden wij gratis. Maar nu moesten wij optrekken naar St.-Katelijne-Waver in de richting van het Albertkanaal. Wij kregen als opdracht ons daar aan te sluiten bij een plaatselijke eenheid voor onze ravitaillering.

Als wachtmeester was ik verantwoordelijk voor een twintigtal manschappen en wij verplaatsten ons met een vrachtwagen. Wij vormden een infirmerie vétérinaire I.V.A. Als bagage hadden wij niet veel. Enkele metalen doosjes met medicamenten in vrac zoals caféïne, pylocarpine, arecoline, anestetica, alsook verbanden en enkele instrumenten voor eerste hulp. Ik droeg een revolver maar mijn manschappen waren niet gewapend.

In St.-Katelijne-Waver was er een fort maar niet lang zijn wij gebleven.

Sommige bruggen over het Albertkanaal waren intact gebleven en de Duitsers ondervonden weinig weerstand.

Na een paar dagen kregen wij opdracht ons terug te trekken in de richting van Dendermonde. Daar liet onze vrachtwagen het afweten en daar wij absoluut over de brug van de Dender wilden geraken (de Duitsers zaten ons op de hielen) heb ik toen een vrachtwagen moeten opeisen. De eigenaar stond versted en ik heb moeten aandringen, maar met een bewijs van opeising in regel konden wij verder. In Zele, tussen Dendermonde en Lokeren, zagen wij de eerste Franse soldaten. Zij waren als een kudde schapen zonder herder. Toen wij student waren in Gent, was Zele een van de geliefkoosde plaatsen om te gaan rollen. Maar nu zaten de Fransen in de studentencaféetjes en was er geen plaats meer voor ons. Gelukkig dat het zomerweer was. Het was warm genoeg om buiten te slapen.

Voor de Duitsers was het echt „Gott mit uns”. Wij installeerden ons in De Pinte.

's Anderendaags was de gelegenheid te mooi en daar wij toch geen opdrachten hadden trok ik met een soldaat, die een moto had, via Gullegem, waar de zuster van Elisabeth woonde, naar Ledegem. Mijn manschappen waren te vertrouwen.

In Gullegem stonden zij op het punt naar Frankrijk te vertrekken. De eerste dag hadden zij de bombardementen van het vliegveld van Wevelgem meegemaakt en de schrik zat erin.

Uiteindelijk zijn ze toch thuis gebleven en gelukkig maar.

Thuis keken mijn ouders en mijn zusters verschrikt op maar waren toch blij mij eens terug te zien. Ik troostte hen met de gedachte dat de oorlog wellicht niet lang meer zou duren. Zij waren zeer bekommerd om mijn broer die ook gemobiliseerd was. We reden dan door naar Hooglede-St.-Jozef waar ik het geluk had Elisabeth te ontmoeten. Daar was ook de grote onzekerheid en het afscheid was pijnlijk daar er sprake was dat ze ons eventueel naar Engeland zouden overbrengen. Het was een zware dag geweest maar toch was ik gelukkig mijn geliefden te hebben teruggezien.

's Anderendaags kwam de ontnuchtering. Bij inspectie van onze oversten kwamen deze te weten dat ik weg geweest was. Ik kreeg een sterke vermaning met de bedreiging dat zulke daden in oorlogstijd vóór de kriegsraad komen. De volgende dag trokken wij reeds verder op zonder ravitaillering en aan ons lot overgelaten. Wij kwamen in Maldegem en gingen op zoek naar een stukje eten. De rijkswacht was verlaten en de deuren stonden open. Onze mannen trokken binnen en in de kelder vonden zij een paar kuipen met gezouten vlees. We deden enkele „schotels” mee en na bereiding lieten wij het ons smaken. In de namiddag kregen wij bezoek van de rijkswachters die op de hoogte waren gebracht. Zij waren niet akkoord met onze manier van handelen. Wij bleven rustig en vroegen kalm indien zij het liever aan de Duitsers hadden gegeven. Het incident was meteen gesloten. We kregen orders dat wij ons in de streek van Brugge moesten installeren en zo kwamen we terecht in Loppem, op een kleine maar nette boerderij. Wij logeerden in een nieuwe koeistal. Daar kregen wij voor het eerst gekwetste paarden te verzorgen. Dat waren de dagen van de Leieslag. De zwaar gekwetste paarden werden naar het slachthuis van Brugge gestuurd en de andere, na de eerste zorgen, naar een grotere infirmerie in Koekelare.

Wij kregen bezoek van een luitenant-kolonel die ons mededeelde dat wij door de Duitsers, die de Franse kust bereikt hadden, omsingeld waren. Hij wist niet wat ons te wachten stond. De volgende dag was er veel beweging op de baan en verkenningsvliegtuigen scheerden door de lucht. Die nacht heb ik niet veel geslapen. Ik wist dat er een grote citerne was onder de koeistal en ik had niet graag verdrongen in die materie bij een eventueel bombardement. Hier is het Vlaams gezegde van toepassing „die niet en weet, die niet en deert”. De volgende dag was alles stil. Op weg naar Koekelare met gekwetste paarden vernamen we dat onze Koning, als chef van het leger, gecapituleerd had. We kwamen onze kommandant-veearts tegen en vroegen hem wat wij verder moesten doen. Hij antwoordde „Moest ik Hitler zijn, ik zou het u beter kunnen zeggen”. We wisten genoeg. Dezelfde dag leverden wij ons materiaal in op het plein voor de Normaalschool in Torhout. We gingen uiteen, zo vlug mogelijk naar huis. Ik had gauw mijn weg gevonden. Via Kortemark trok ik te voet naar Hooglede-St.-Jozef. Met lichte stap de vrijheid te gemoet. Daar was ik uiteraard wel gekomen. Ik kreeg een fiets en in een goed uur was ik thuis. Best dat ik niet over de Leie moest want daar hield men de soldaten op de bruggen tegen. Wanneer ik het hof opreed zag moeder mij afkomen en haar eerste woord was: „Is het Georges niet dè?”. Mijn bejaarde ouders verwachtten natuurlijk mijn oudere broer die ook gemobiliseerd was en hen zou opvolgen. Met een gediplomeerde dierenarts waren zij niet veel. Ik was thuis, maar toch was ik helemaal niet gerust. Alles was veel te vlug gegaan. Dit was het weinig roemrijk einde van die achttiendaagse veldtocht. En toch was die de beste oplossing in de gegeven omstandigheden. Onze koning, als man met principes, heeft zijn verantwoordelijkheid genomen en is zolang mogelijk bij zijn volk gebleven. Land en Volk mogen hem zeer dankbaar zijn.

Mijn broer is vijf maanden krijgsgevangene geweest. De eerste twee maanden waren wij zonder nieuws. Hij heeft ervaren wat honger lijden betekent. In februari gaat hij zijn 82e jaar te gemoet.

V. VANDAELE
Ret. 1933

ERIC VERHAL

Eric Verhal (geb. Roeselare, 4 mei 1938) studeerde Kunstgeschiedenis en Oudheidkunde aan de Rijksuniversiteit te Gent.

In 1968, na een periode van vier jaar waarin hij leraar was aan het Lycée des Garçons in Sfax (Tunesië), vertrekt Verhal naar de V.S. waar hij aangesteld wordt als leraar schilderen aan de Washington University in St.-Louis. Daar behaalt hij in 1970 de graad van Master of Fine Arts en doceert er nog drie jaar lang grafiek.

Sinds 1973 is Verhal werkzaam als leraar Algemene Kunstgeschiedenis aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten te Gent, gaf in de zomers van 1974 tot 1981 ook verschillende cursussen aan de Portland School of Art in de V.S. en was in maart 1984 gast-docent Algemene Kunstgeschiedenis aan de State University of North-Carolina in Greensboro (N.C., V.S.).

Titel Kunstwerk: Grote Omgeving (1991)

Materialen: hout, metaal, spiegel, doek

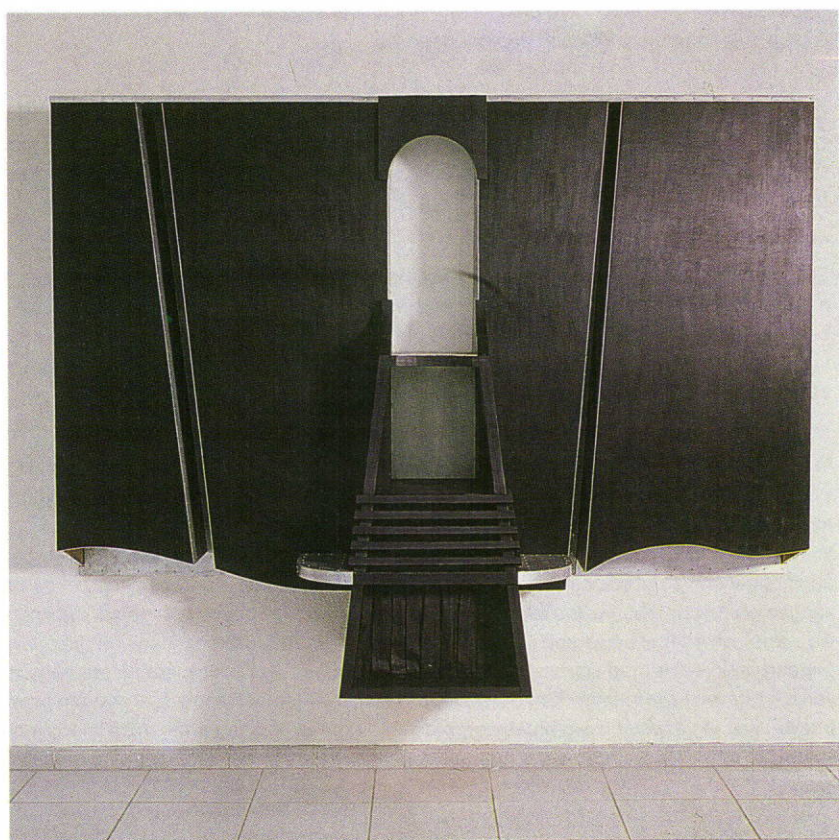
Afmetingen: breedte: 3m10

hoogte: 2m80

diepte: 1m30

Eigendom kunstenaar

adres: Rivierstraat 5 - 9051 Gent - Tel. (091) 21 41 46

Prikbord

We beginnen deze keer ons prikbord met een andere zoon (zie vorig nummer) van onze collega André Parmentier geluk te wensen. Immers Jos Parmentier (Lat.Wet. 1983) promoveerde met de grootste onderscheiding aan de K.U.L. tot doctor in de Wetenschappen. Zijn proefschrift was getiteld: IR en FT-IR-studie van het protonacceptorvermogen van model-peptiden. Voor Uw nederige dienaar-eertijdsschrijver al moeilijk genoeg om de titel zonder fouten over te nemen. Proficiat doctor en familie.

Ook veel geluk wensen we aan een collega die ons na één jaar verliet om als assistent aan de universiteit te Diepenbeek te fungeren. We hebben het over de heer Patrick D'Hondt uit Izegem die als romanist een jaar onder ons verbleef en nu te Diepenbeek zijn doctoraats-thesis voorbereidt. Good Luck in ons dierbaar Limburg.

Zou U het gemerkt hebben, dierbare lezer, op de flap van ons Eertijds? Neen? Wel, we hebben na meer dan 10 jaar onze prijzen eindelijk eens verhoogd. Maar voor de beschermleden - word jij het ook? - blijft de prijs op 1.000 fr. Steunende leden betalen voortaan 700 fr. en onze „gewone” leden: 450 fr. Troost U, het is maar op het einde van het jaar dat er „moet” betaald worden.

In ons vorig nummer vroegen we een vrijwilliger om teksten op een computer in te tikken. We zijn eerlijk en zullen maar correct het aantal aanvragen vermelden. Raad eens? Het antwoord is: nul. We hadden op 1 méér gerekend.

We herhalen onze oproep en voegen er nog één vraag aan toe. We ontvangen een groot aantal brieven van missionarissen. Meestal dankbrieven om de 7.000 fr. steun die ze ontvangen en tevens wat nieuws over hun missiegebied. Als de plaats het toelaat publiceren we soms een brief of de verkorte versie ervan. Jammer genoeg, meestal blijven die brieven ongebruikt in onze map liggen. Het ware wellicht aangenaam voor onze lezers eens iets van die brieven te vernemen. Onze vraag is dan ook of er iemand kandidaat zou zijn om die brieven wat te verwerken om aldus een mozaïek te bekomen van onze missionarissen te velde. Dit mozaïek zou een vaste rubriek kunnen vormen onder de algemene titel: in de bres.

Collega Peter Malisse (ret. 1978) stelde voor ons volgend verslag op:

Op elf april greep voor de tweede maal een passieconcert plaats in de Kerk van het Klein Seminarie. „Inkeer verklankt”, georganiseerd door de Oud-leerlingenbond ter vervanging van het Kerstconcert, werd deze keer niet enkel door het St.-Michielskoor en Jongenskoor Colliemando verzorgd, maar ook door een gastkoor en -orkest uit Peterborough (Engeland). Al vijf keer was dirigent Nicolas Kerrison op bezoek bij Arnold Loose. Tweemaal trad hij te Roeselare op met z'n koor uit Grantham. Nu voor de eerste maal met z'n nieuw koor en ensemble.

Het werd een gevarieerd verbroederingsconcert, afgewisseld met bezinningsteksten uit „De zoon des mensen” van Dennis Potter, ooit nog opgevoerd als collegetoneel.

Het talrijk opgekomen publiek mocht tevens genieten van de (alweer) sublieme belichting van Serge Vanneste. Proficiat aan alle deelnemers.

Een nieuwe traditie is ingezet.

Wellicht heeft U zich al eens afgevraagd wie er „redactioneel” opstelt. Bovendien lanceert de steller ervan weerom een oproep om bepaalde rubrieken, die gretig gelezen werden, te heropenen. Persoonlijk denken we aan cursiefjes..., weet U nog van wie? Hopelijk scherpt de steller van weleer weerom zijn pen... het zou ons een waar genoegen zijn. Maar ondertussen weet U nog niet wie „redactioneel” voor zijn rekening neemt. Stipt bezorgt Johan Brusselaers (mod. 1966) ons zijn geesteskind. We danken hem hiervoor hartelijk en bovendien gaf hij ons ook volgend curiosum:

Mijn dank aan Father Herman D'Hoore (Ret. 1949), Pater Oblaat, Box 213, te Schweizer-Reneke 2780, Zuid-Afrika.

Hij stuurde me een aantal „tonguetwisters” en nog ander taalcuriosa, die zoals hij in zijn brief aanhaalt, stukje per stukje moeten genoten worden zoals een glaasje likeur.

Tonguetwisters:

She sells sea-shells in the Seychells.

Six silly spiders silently sat side by side.

I never felt felt that felt like that felt felt.

Reversible:

Able was I ere I saw Elba (Napoleon).

De langste Zuid-Afrikaanse plaatsnaam:

Tweebokkemetenskootmorsdoodgeskietfontein.

Mag ik terugskieten met dit:

Un bon chasseur sait chasser sans chien.

Est-ce que vous vous sentez chez vous chez nous? (Fernandel)

Santé!

En ook dit jaar worden weerom heel wat jaren uitgenodigd naar ons 11 novemberfeest (op een woensdag!). We vermelden hieronder de uitgangsjaren en raden U terstond aan die datum in Uw agenda vast te leggen als het Uw uitgangsjaar was. Eenmaal om de vijf jaar is een must.

1987 - 1982 - 1977 - 1972 - 1967 - 1962 - 1957 - 1952 - 1947 - 1942 - 1937 - 1932

en alle oudere jaren.

Neem contact op met iemand van Uw jaar en kom af! Wij zijn er ook ... en ook in het volgend nummer.

Raf PARENT

Ret. 1959

Op de man af

INTERVIEW MET AALMOEZENIER ANDRÉ DECOCK (RETORICA 1970)

Almoesener André DECOCK in LOURDES

De Redactie ging op bezoek bij André Decock, Nationaal proost van Milac. Na zijn priesterwijding (1977) werd hij subregent in het V.T.I. van Oostende. Sinds 1983 is hij Almoesener in het C.R.S. en opvolger van Almoesener Sooi Willems, zaliger. We stelden André een paar vragen.

R. Welke herinnering heb je aan je collegetijd?

- A. We hadden een aantal zeer goede leraars. Om er geen te vergeten zal ik geen namen noemen. Het waren in de eerste plaats mensen. Wat ze gaven als leerstof is uiteindelijk niet zo belangrijk gebleken achteraf. Wel hoe ze het gaven. Een leraar die met liefde voor zijn vak de leerstof kan overbrengen werd door ons gerespecteerd. We keken ernaar op. En diezelfde leraars waren dan meestal ook nog meer geïnteresseerd in onze opvoeding als jonge mensen dan in onze behaalde resultaten. We voelden dat zo aan. Een goede leraar had meer oog voor ons dan voor zijn vak. Of beter nog. Hij gaf doorheen zijn vak zo veel meer mee aan menselijke vorming.
- Persoonlijk was ik nogal geboeid door enkele priesters, ik zal opnieuw geen namen noemen om er geen te vergeten. Ik ben priester geworden onder andere omdat ik opkeek hoe ze probeerden ons een christelijke opvoeding mee te geven.

Ik heb onbewust veel van hen geleerd. Hoe ik het zou doen maar evenzeer hoe ik het zeker nooit zou doen. Er waren jammer genoeg ook leraars (zelfs priesters) die eerder een tegen voorbeeld gaven, hoewel ik meen dat ze het toch goed bedoelden.

R. *In het V.T.I. van Oostende waaide stellig een andere wind (een zeewind)?*

A. Toen ik in het V.T.I. terecht kwam ging voor mij een andere wereld open. Ik had aan de bisschop gezegd dat ik gerust voor een paar jaar een internaat wilde begeleiden en ook wat les wilde geven. Ik dacht echter aan een college omdat ik vanuit mijn eigen collegetijd toch een en ander dacht te kunnen veranderen omwille van mijn positieve en negatieve ervaringen. Het werd het V.T.I. in Oostende. Ik aanvaardde zonder problemen en ben achteraf heel gelukkig dat ik een „vakschool” kreeg en geen college. Jongeren in het technisch en beroeps onderwijs zijn anders dan jongeren uit een college. Ze zijn opener, directer, minder achterbaks (als wij in onze tijd), je weet waar je aan toe bent. Ik besepte meteen ook dat de meerderheid van de jongeren niet in een college zit maar wel degelijk in een normale, minder elitair milieu van een college (sorry, dat is niet pejoratief bedoeld). Ik besepte bijgevolg ook dat de meerderheid van onze bevolking door veel beleidsmensen verkeerd werd ingeschat. Ik paste meteen mijn taalgebruik aan wetend dat als je geleerde zaken ook niet echt eenvoudig kunt uitleggen, met eenvoudige woorden, dat je dan gewoon over de hoofden spreekt van de meeste mensen.

R. *In '83 word je nationaal Milac-proost, een zonderlinge mutatie. Waar is die roeping ontstaan?*

A. Roeping is misschien wel een groot woord. Alhoewel ... Roeping komt immers niet uit de lucht gevallen en is nogal sterk mee bepaald door toevallige en minder toevallige contacten met mensen die zich op een of andere manier al dan niet belangeloos inzetten voor andere mensen. Zo geraakte ik bij toeval bij het knapenkoor van de paters-redemptoristen. Om geld in het bakje te hebben verkochten wij met de Week van de Soldaat het speciale nummer van Extra Rantsoen, het soldatenmaandblad van Milac. Dat was mijn eerste echt contact met Milac. Pater Verschaetse, ooit nog aalmoezenier bij de Krijgsmacht en Pater Santens zaliger wisten wel een en ander over MILAC te vertellen, en meteen was de basis voor mij gelegd.

Na 2 jaar seminarie in Brugge deed ik mijn legerdienst. Via Pater Verschaetse geraakte ik op de hoogte van het bestaan van het bezinningscentrum voor militairen in Herzogenrath. Elk jaar doen daar een 5-tal miliciens hun legerdienst. In mijn tijd allemaal seminaristen of kloosterlingen. Daar leerde ik Milac echt kennen en vooral mijn voorganger Sooi Willems. Mijn legerdienst werd een stage jaar. Een fantastisch jaar waar ik veel jonge dienstplichtigen mocht leren kennen met hun persoonlijke problemen en de problemen typisch verbonden met legerdienst. Ik kreeg ook zicht op de manier waarop Milac probeerde om die problemen op te lossen en om de dienstplichtigen te motiveren om van hun legerdienst iets te maken.

Tijdens mijn legerdienst vroeg Willy Creytsens me ook om met de Week van de Soldaat te spreken. Meteen ook mijn eerste preekervaring.

Na mijn legerdienst volgde ik Milac nog wel sporadisch, maar andere interesses deden mijn Milac-roeping op een erg laag pitje draaien. Tot de bisschop van Brugge (Mgr. Desmedt) me vroeg om provinciaal Milac-proost te worden. Ik nam de draad terug op. Startte opnieuw met Milac Oostende en vóór ik het wist zat ik er terug volop in met het bekende gevolg dat diezelfde bisschop me 3 jaar later vroeg om van Milac een full-time job te maken. Wat een hobby was werd plots mijn hoofdbezigheid. Ik heb er nog steeds geen spijt van.

R. *Padre, je hebt veel contact met miliciens in HERZOGENRATH. Hoe vlug slaat hun religieuze polsslag?*

A. Er wordt veel verteld en geschreven over het gelovig en religieus zijn van onze Vlaamse Jeugd. Ik las onlangs nog het boek van Cromphout: jongeren geloven anders. Probleem is dat „de” jongeren niet bestaan en dat „het” geloof ook niet te omschrijven is. Vandaar dat mijn antwoord ook maar mijn zienswijze is. Beperkt dus en vanuit één bepaalde hoek bekeken. Ik heb het geluk om 13 weken per jaar bezinningsdagen te mogen begeleiden. Wie komt daar op af. Globaal gezien 2 soorten. De echte geïnteresseerden die echt willen nadenken en discussiëren en de anderen die komen om uit de kazerne weg te zijn en die hadden horen vertellen dat het in Herzogenrath in elk geval veel beter was. Wie dus komt is „geen” doorsnee van de jeugd, is géén doorsnee soldaat.

Maar toch kan ik wel wat kwijt.

Bij de meeste jongeren ontdek ik een religieus gevoel. Ze geloven wel dat er iets moet zijn maar zeggen toch dat ze niet gelovig zijn.

Gelovig zijn is voor hen dus identiek met katholiek zijn en velen willen dat niet zijn. Ze zitten met een verkeerd beeld opgezaadeld. Ze „denken” dat God zo is en dus geloven ze niet. We zitten met een zware erfenis uit het verleden. Het is ook ontstellend hoe weinig ze „weten” over het geloof. En ze slaan ook alles door elkaar. Toch ben ik allesbehalve pessimistisch.

De groep die zich gelovig „noemt” vermindert. De groep die gelovig „is”, vermeerderd. We zien ze enkel niet meer allemaal in de kerk. Het is hoopvol te kunnen vaststellen dat velen op zoek zijn. Het is aan ons om een levensecht aanbod te geven. We mogen hen enkel niet forceren. Velen stellen definitieve keuzes uit voor later, zeker de geloofskeuze. Wie van ons durft beweren dat hij het nu „weet”? Laat ons maar best toegeven dat we ook zoekende gelovigen zijn en dat ook wij maar „proberen” om er het beste van te maken. Jongeren hebben ons beter door dan we denken.

R. *De Internationale Militaire Lourdesbedevaart is voor jou en voor veel jongens een hoogtepunt. Wat zijn jouw ervaringen?*

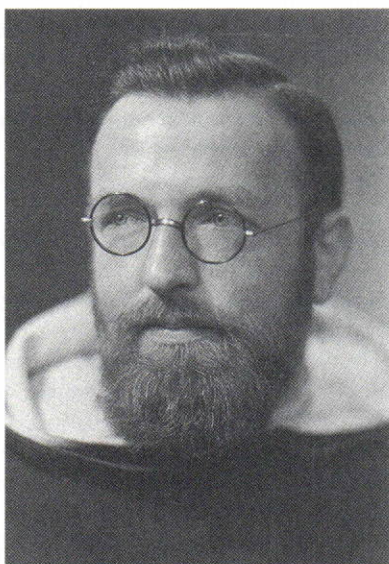
A. Je kunt jonge mensen nog boeien als je oer-oude symbolen modern kunt vertalen en levensnabij kunt verwoorden. De kruisweg is er het beste voorbeeld van. Het is een op weg gaan, letterlijk en figuurlijk een weg afleggen. De kruisweg is de levensweg van elk van ons. De weg die ook Christus heeft bewandeld. Die twee wegen met mekaar in verband brengen is boeiend. Ik ben blij dat ik de kans krijg om dat elk jaar opnieuw te proberen.

Naast dat serieuze is er ook het minder serieuze, dat echter even diep indringt bij onze jongeren. Als je met 18.000 militairen uit 20 landen samen bent op bedevaart dan roept dat iets wakker. Een gevoel dat je soldaat bent niet om oorlog te voeren maar om de vrede te bewaren. En samen bidden dat het mag lukken. In groep maar ook persoonlijk. Om 2 uur 's nachts vind je nog wel hier en daar een paar soldaten in een café maar evenzeer nog een paar soldaten aan de grot op hun knieën.

Jonge mensen hebben er deugd van te kunnen zien dat ze met hun geloof niet alleen staan. Dat er nog zijn zoals hen.

R. *Dank je, André, voor dit spontaan gesprek. Het is heel belangrijk contact te houden met jonge mensen. Samen op (kruis) weg zoekende naar diepere waarden. Zaai mild en geduldig het goede zaad. Je voorganger de SOOI besloot meestal met: «en de boer hij ploegde voort!»*

W. CREYTENS
oud-leraar

JAN DENYS O.P.

Hij wou aalmoezenier der „koolputters” worden.

Sint-Amandsberg (Gent). - Wààr al die lieve Roeselarenaars zijn aanbe-land, dat weet eigenlijk maar God alléén, tenzij de wereldlijke admini-stratie een flink handje wil toesteken. In het groot begijnhof Sint-Elisabeth huizeniert sinds enige tijd Jan Denys, van Roeselaarse komaf, die zich na een boeiend missionarisleven een „wereldwijd” man blijkt te noemen. Met zijn witzilveren haren en typische gelaatstreken gelijkt hij sterk op wij-len Willem.

En hij diept een verhaal op, dat wij meer dan het optekenen waard ach-ten...

Eigenlijk is Jan Denys een jaartje ouder dan „Peegie”. In hun jeugdijaren waren ze altijd samen. Haalde broer Willem een „fratse” uit, Jan liet zich evenmin onbetuigd. In een alle-daagse babbel merk je gauw dat je met een Denys te doen hebt. Hier of daar schudt de eerwaarde pater dominikaan een olijk en geestig gezegde uit zijn donkergrijze mouw...

Zo de vader, zo de zoon

Als men met zijn kurieusneus voor de alsnog drukbezochte stoffenwinkel „In den Tijger” aan de Ooststraat te Roeselare postvat, kan men nauwelijks geloven dat het dààr in illo tempore letterlijk de zoete inval was. Terwijl moeder Denys de handelszaken beredderde en de flinke „maarte” voor de bengels zorgde, ontving vader Achiel, die wakkere Vlaamse voorman, tal van vooraanstaande personen, bijvoorbeeld wegbenoemde „petits vicaires”, letterkundigen en kunstenaars, doorwinterde missionarissen, onderdrukten... Als men te Brugge geen weg wist met 't een of 't ander, dan klonk het nogal dikwijls: „Teure ne kee tot bie mijnhere Achiel Denys t'Roeseloare. Die goat er wel weg meê weten!” En, als er daar „overkomste” was en, 't was voor vader en niemand anders, dan mochten de kinderen Denys een handje geven, waarop ze in de hof moesten gaan spelen.

Jan Denys, geboortig van '10, herinnert het zich nog allemaal als de dag van eergisteren, maar een datum uit zijn jeugd, die hij nimmer meer vergeet, is die fameuze zondag 13 mei 1928! Dat was de dag dat eerwaarde heer superior Quaegebeur de onfortuinlijke poët aan de collegepoort zette! Een „verbanning” waaraan Jan Denys nu nog een soort „certifi-caat” aan overhoudt en als een schoolse relik met niet weinig schroom bewaart en koest-tert. Er zijn niet zoveel studenten in 't Vlaamse land die zo'n ding naast hun getuigschrift kunnen leggen...

't Was de tijd dat de studenten van 't Klein Seminarie zegeltjes binnensmokkelden op school en hier of daar stiekem durfden opplakken. Op die plakzegeltjes zag met een jon-geling die 't gevang inbeukt en las men volgende boodschap: „Amnestie. Recht en eerher-stel van Vlaanderens martelaars.”

Jan Denys deed vaneigens uitbundig mee aan dergelijke akties en wou, samen met

Armand Vancoillie de daad bij het woord voegen. Vrijdag 11 mei wist Jan van een ogenblik gebruik te maken om van die dingetjes te kleven op de bruine klasdeur, de kille stoofbuis en de hoge pupiter van mijnheer de professor. Deze laatste zou er zeker niet naast kunnen turen...

's Anderendaags ondervonden de heren poëten geen deminste reactie vanuit de leraarskamer of „t Heilige der heilige". Er leek geen vuiltje aan de kollegelucht.

Doch het verdikt zou de zondag vallen, na de plechtige hoogmis, waarin de superior gewoontegetrouw vooring.

Er werd een visitekaartje van kanunnik Quaegebeur afgegeven door een knecht van 't kollege aan Achiel Denys ter stede. De boodschap luidde letterlijk als volgt:

„... verwittigt Achiel dat hij Jan naar huis zal zenden na de hoogmis om reden van rechtstreekschen opstand tegen zijn gezag, en is gereed uitleg te geven."

Intussen moest Jan naar de kamer van de superior. Daar vond volgend gesprek plaats, dat het optekenen waard is. „Zet je, zet je...", zei een nogal vriendelijk doende overste... Student Jan Denys zag dat de superior méér op zijn ongemak was dan hijzelf... - „Ga je een sigaartje smoren?" ... Natuurlijk dat de poëet dat lekker ding in dank aanvaardde... - „'t Is niet slecht hé!" ... En, een beetje later voegde Quaegebeur eraan toe: „Is dat niet wreed dat ik u moet buitensmijten?" ... „En, wàr ga je naartoe?" - „Misschien naar Tielt, 't is niet zover!" Antwoordde Jan Denys direkt. - „Ge moet daar niet proberen!" Zo vermaande de superior. - „Dan naar Veurne, waar vader gestudeerd heeft." - „Ge moet daar niet proberen!" Klonk het terug. - „Dan naar Ieper, bij Nonkel Paster." - „Ge moet daar niet proberen! Ge kunt alléén nog binnen in Moeskroen!"

Op advies van zijn maat Depla had Jan zich tegenover de superior verontschuldigd, niet over de grond van de zaak, maar over de manier waarop.

Eens op straat kwam de buitengevlogen student zijn vader tegen aan de Grote Markt.

Achiel zei tot zijn zoon dat hij direkt met zijn complimenten naar ekonoom Hanssens moest gaan. Maar nummer twee van 't kollege zei tot Jan kortweg: „Proficiat! Ge hebt nu 't geen dat ge gezocht hebt!" ... Mijnheer Hanssens was een vriend des huizes...

De vrijdag had Achiel Denys nog tot Jan vermanend gezegd: „Opletten, jongen, ze trachten mij te treffen in u!" Achiel Denys, die dappere voorvechter binnen de naoorlogse Vlaamse Beweging, was in ongenade gevallen. Deken De Saegher van Roeselare bijvoorbeeld was fel tegen het Davidsfonds gekant, waarin Denys een spilfiguur was... Voorman Denys leek in ongenade gevallen te zijn bij de geestelijkheid. En zeggen dat De Saegher en Denys nog samen hadden opgetreden in allerhande parochiezaaltjes. De deken had het dan bijvoorbeeld over de frontsoldaten en Denys zorgde na diens referaat voor de luimige noot...

Dapper missionaris

Jan Denys „vloog" voor één trimester naar „Moekron", maar die korte periode leverde voor hem, benadrukt hij nu, rijke ervaringen op. Dààr mocht hij absoluut geen relatie hebben met de Vlaamse leerlingen. Vandaar dat hij extern werd „gebombardeerd", bij de Walen. Maar die waren zeer goed voor hem! En, na één trimester mocht Jan dan eindelijk terug naar 't Klein Seminarie van Roeselare, iets waarvoor zijn oudere broer Michiel, die bij Scheut was, gezorgd had. In '29 haalde Jan dan toch te Roeselare zijn diploma der Latijnse humaniora en kon hij, geroepen als hij zich voelde om in 's Heren oogst te gaan werken, uitkijken wàr hij zou postuleren...

Vader Achiel raadde zijn zoon aan om binnen te gaan in het eigen bisdom, maar Jan besloot uiteindelijk aan te kloppen bij de paters dominikanen te Gent. Feitelijk droomde hij ervan om te werken als aalmoezenier bij de Vlaamse mijnwerkers in Wallonië.

Te Gent begon hij dan zijn filosofie, maar toog uiteindelijk naar het aloude bisdom Doornik,

waar hij in '36 tot priester gewijd werd door Mgr. Rasneur. Op het familiefeest ter ere van de neofiet pakte broer Frans uit met dat „certificaat” van weleer... En nu naar mijn geliefde „koolputters”, dacht priester Jan. Maar de prelaat van Doornik stuurde de Roeselarenaar naar 't kollege van Cain, waar toen wel honderd Vlaamse jongens zaten. Vertrouwelijk had de bisschop aan Jan Denys gezegd, dat zijn Waalse professoren onbekwame lieden waren... Jan was er eerst „bewaker”, en twee jaar later leraar Nederlands. Hij streefde ernaar om zoveel mogelijk Vlaamse leerlingen te doen overgaan naar een kollege in 't Vlaamse land! Ruim de helft der Vlamingen dàar wist hij te doen weggaan, om in hun eigen midden te kunnen studeren, teneinde niet te verbasteren! En, Jan Denys zelf hunkerde óók naar zijn Vlaanderland, hoewel Mgr. Rasneur hem wou houden.

Zo keerde hij uiteindelijk weer naar de orde van Sint-Dominikus. In de Arteveldestad arriveerde hij toen de oorlog uitbrak. Jan Denys werd er actief in het buurtwerk, trok naar stille steegjes en kille achterbuurten en raakte gauw vertrouwd met dat sappig Gents.

Eens de oorlogsjaren achter de rug stuurden zijn oversten hem naar „de Kongo” voor een nieuwe episode in zijn apostolaatswerk. Daar belandde hij temidden de dichte brousse, maakte heel de evolutie mee naar de „Indépendance” en had zelfs af te rekenen met een cerebrale malaria. De dokter stuurde hem naar het vaderland terug.

Hij kwam nu terecht in een andere stad, die der Sinjoren, waar hij twee jaar aan wijkpastoraal zou doen. Jan Denys trok van huis tot huis.

Een tweede maal ging hij, op verzoek van zijn vrienden, naar Kongo, dat Zaïre werd. Die tweede zendingsperiode duurde van '66 tot '74. Tussendoor mocht hij er even onderuit. Om nog eens een schone dienst aan zijn oud bisdom Doornik te brengen, aanvaardde hij een wijle onderpastoor te zijn te Basècles, dat we kennen van zijn marmergroeven.

Aan Jan Denys werd door het bisdom Brugge beloofd, zo hij naar de Noordzeegouw wou terugkeren, dat hem een schoon, gepast „plaatske” zou „gejeund” worden. In '74 werd die wereldwijde missionaris benoemd tot onderpastoor te Alveringem, waar priester-letterkundige Cyriel Verschaeve een van zijn voorgangers was geweest.

In '78 reisde pater Denys voor een derde keer naar 't hart van Afrika, doch was het jaar daarop alweer terug, want die vreselijke malaria had hem weeral te pakken.

In '80 werd hij onderpastoor op de Opex of vuurtorenparochie van Oostende en, het jaar daarna trof men hem weer al aan in de Sinjorenstad. Vervolgens was hij terug een goede steun voor pastoor Petillion te Alveringem, om dan een tijdje te resideren bij kollega's dominikanen op een flat te Oostende.

Omdat onze Jan moeilijk nog pastorale verantwoordelijkheid kon nemen, vermits hij hardhorig werd, ook omdat hij veel meer hield van het platteland en een rustige stadsbuurt, dan van een overdrukke binnenstad, zochten zijn oversten naar een pasklare oplossing. Ze stuurden hem naar Gent, waar hij nu een deel van de pastorie binnen het Sint-Elisabethbegijnhof bewoont. Daar „jeunt” hij zich, in dat mini-stadje, een echte volksbuurt!

Met pater Hosten wordt het kerkwerk netjes verdeeld. 's Middags eten beiden in een bejaardenhome aldaar en voor de rest van de dag trekken ze hun plan.

Jan Denys vult heelwat van zijn tijd met het neerpennen van zijn herinneringen. Voorts doet hij, zoals hij zoveel heeft gedaan, huisbezoeken, woont al eens een of andere gepaste voordracht bij, rijdt met de stadsbus eens tot aan 't klooster in de binnenstad, spoort af en toe naar de familie te Roeselare...

Als we een wandelingetje maken door het fraaie begijnhof, draagt onze pater een visserspet. Wanneer we een misdienaar ontmoeten die van school komt, legt Jan simpelweg uit dat de apostelen de dag van vandaag van Oostende of Blankenberge zouden zijn en een visserspet als hij zouden dragen.

Moeizaam ontmoeten we in dat kleine stadje nog een devote zuster begijn.

Daar waar in de glorie tijd nog 700 begijntjes het oord bevolkten, zijn er thans hoop en al nog tien zusters. Het begijnenleven, mijmert Jan Denys, is haast voorbij... De middeleeuwen zijn bijna gedaan. Die oude huizen, konventen genaamd, begiftigd met een of andere heiligennaam en gedekoreerd met een rustiek beeld of oude spreuk, hebben een totaal andere bestemming gekregen... Ze zijn omgetoverd tot balletstudio, revalidatiecentrum, speel-otek, centrum autisme...

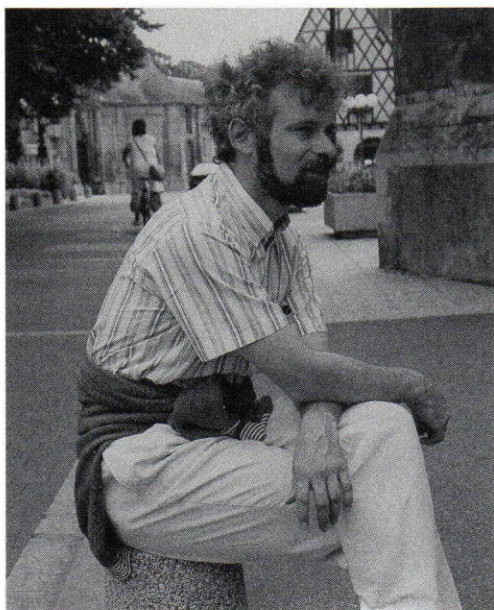
En als we even buiten 't begijnhof naar de bushalte toestappen, komen we enkele Turkse dames tegen, met lange kledij en witte sluier. 't Zijn gelijk Onze-Lieve-Vrouwkes, monkelt Jan.

Toen we hem met een bezoek vereerden, trokken we aanvankelijk tevergeefs aan de bel bij de pastorie. Gelukkig dat pater Hosten kwam aangewandeld. In Jans leefkamer verwijzen oude prenten en artistieke beeldjes naar die illustere begijntentijd. Onze gastheer volgt nauwlettend wat op T.V. zoal wordt vertoond inzake aktualiteit, maar zet gewoonlijk de klank af, omdat de boodschap toch niet meer tot hem doordringt... Hij rookt af en toe nog een sigaar, wellicht denkend aan 't jaar '28 en nipt aan een borrel uit Haringe.

En elke voornoen pent hij merkwaardige herinneringen neer, uit lang vervlogen dagen, te Roeselare, in 't kollege, ergens op het drukke missieveld. De pater dominikaan heeft wel wat meegemaakt, al werd hij nimmer aalmoezenier bij onze sympathieke „koolputters”...

Robert HOUTHAEVE

Ret. 1966

MET HISTORICUS EMMANUEL GERARD TERUG NAAR DE DAGEN VAN OLIM

Vrijdagavond 6 maart 1992 - We hebben een afspraak ten huize van Emmanuel Gerard, voor een interview namens de redactie van Eertijds. Op de man af, of - in dit geval - op de Manu af! Want als Manu heb ik de man die me opendoet 6 jaar lang als klasgenoot in het Klein Seminarie gekend.

„Dat is een tijdje geleden!”, zeg ik als introductie en met enig understatement. Het is liefst 21 jaar geleden dat we allebei de collegepoort achter ons dicht lieten vallen, in ons uitgangsjaar van de Latijn-Griekse 1971.

Manu Gerard was laureaat van

onze klas, ondergetekende een niet onverdienstelijke tweede ... Merkwaardigerwijze hebben we mekaar in al die jaren niet één keer meer teruggezien, ook niet in Leuven, waar we nochtans een aantal jaren tegelijkertijd gestudeerd hebben. Wél heb ik mijn ex-klasgenoot een paar keren gezien op ... het TV-scherm, waar hij ook al geïnterviewd werd, als historicus ondertussen, in verband met zijn publikaties over de katholieke partij tijdens het interbellum of, recenter, de geschiedenis van de christelijke arbeidersbeweging. Die laatste publikatie is overigens de directe aanleiding voor het interview waarvoor wij gekomen zijn. Op de man af dus, maar toch niet eerder dan nadat wij ons eerst ruim de tijd toegemeten hebben om oude herinneringen aan de collegetijd op te diepen en de uiteenlopende wegen na te trekken die oud-leraars en andere ex-klasgenoten ondertussen bewandelen. Het was de aanzet van een lange avond, en het werd uiteindelijk, veel meer dan nog maar eens een interview, een boeiend en zonder meer leerrijk gesprek, waarvan we hier een min of meer getrouwe weergave proberen te brengen. Voor de overzichtelijkheid gieten we die wel eens breed uitdeinende conversatie toch maar in de klassieke vraag-en-antwoord-vorm.

Kun je, bij wijze van voorstelling, even een schets maken van je „carrière” na het Klein Seminarie? Was het voor jou een evidentie dat je geschiedenis zou studeren? Of had het ook wel iets anders kunnen worden?

Eigenlijk kan ik, wat dat laatste betreft, gewoon stellen dat het voor mij een soort „luxe” was om iets te kunnen kiezen dat me altijd al interesseerde, zonder daarbij meteen ook de vraag voor ogen te hebben: „Wat ga ik daar ooit mee doen?”. Ik maakte immers de keuze vanuit het Groot Seminarie in Brugge. Van kindsbeen af was er al die belangstelling om het verleden uit te pluizen. Tijdens mijn laatste collegejaren werd ik vooral geboeid door de recente geschiedenis, en ik bewaar hierbij met name aan onze oud-leraar Daniel Verman-der de allerbeste herinneringen. Of het ook nog wel iets anders dan geschiedenis had kunnen worden? Vast wel, ook heel andere dingen als b.v. fysica spraken me wel aan. Maar goed, het is dus geschiedenis geworden.

In Leuven - ik had intussen het seminarie verlaten - kon ik via een mandaat van het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek werken aan een doctoraal proefschrift, dat

uiteindelijk ook in boekvorm gepubliceerd is als „De Katholieke Partij in Crisis. Partijpolitiek leven in België (1918-1940)”.

Mijn leermeester was professor Lode Wils, en het deed wel even vreemd aan toen hij me na de promotie zei dat ik hem voortaan wel met „Lode” kon aanspreken! Enkele jaren stond ik aan de Leuvense universiteit als monitor in voor de begeleiding van eerstejaarsstudenten, en een vijftal jaren was ik er verbonden aan het Hoger Instituut voor de Arbeid. Als docent ben ik actief geweest aan de Sociale Hogeschool in Antwerpen en aan de Antwerpse universiteit UFSIA. Op 1 oktober vorig jaar werd ik benoemd aan de faculteit sociale wetenschappen van de KU Leuven, en dit academiejahr doceer ik nu zowel in Leuven als in Kortrijk politieke en sociale geschiedenis aan de kandidatuurstudenten sociale wetenschappen en rechten.

Waarin zie je precies de zin van geschiedenis studeren?

Een historische vorming acht ik noodzakelijk om je „roots” te leren kennen, en om van daaruit te kunnen begrijpen en evalueren wat er vandaag om ons heen gebeurt. Om met zin voor perspectief en relativering de dingen in een complexe wereld te zien in het breder verband waarin ze gegroeid zijn. Denk bijvoorbeeld maar aan de recente vergelijking tussen het verkiezingsresultaat van november '91 en dat van 1936, met de „ruk naar rechts” door REX, of aan het nationalisme in Oost-Europa. Om daar met kennis van zaken over te kunnen oordelen moet men over een meer dan oppervlakkige dossierkennis beschikken. Daarnaast is historische kennis ook nodig omdat de geschiedenis maar al te gemakkelijk aangegrepen kan worden - en wordt! - voor welke doeleinden ook, en omdat de weg naar misbruik ervan breed openligt. Denk maar aan de „historische vorming” in de voormalige Sovjet-Unie. Wie van het verleden niets kan leren omdat hij het eenvoudig niet kent, lijkt wel gedoemd om steeds weer dezelfde fouten te maken en in de val te trappen van handige manipulators. Dat soort collectief geheugenverlies kunnen we ons gewoon niet permitteren, en daar lijkt het toch wel een beetje op als je niet eens meer weet waar je vandaan komt, of hoe anderen dezelfde of soortgelijke toestanden hebben beleefd en verwerkt. Misschien lijken dit allemaal nog maar eens de overbekende clichés om geschiedenisondericht te verantwoorden, maar betekent het ook niet dat er nu eenmaal geen andere motiveringen zijn, of eigenlijk ook hoeven te zijn? Daar wil ik niet mee gezegd hebben dat iedereen nu maar geschiedenis moet gaan studeren, wél dat ik het meer dan zinvol vind dat een degelijk pakket historische vorming in het (hoger) onderwijs meegegeven wordt.

Welke implicaties houdt dit in voor de lessen geschiedenis in het middelbaar onderwijs?

Met mijn pleidooi om je over het verleden, en dan vooral het recente verleden, te buigen heb ik alvast niet willen betogen dat een puur pragmatische en utilitaire aanpak me aangezien lijkt voor het geschiedenisonderwijs, in die zin dat je dan alle „takken” die niet zichtbaar tot actuele fenomenen hebben geleid wel rustig kunt wegnippen. Eigenlijk komt het er vooral op aan dat er op een boeiende manier belangstelling gewekt wordt voor een soort kritisch-intellectuele benadering van wat aan ons vooraf is gegaan. Een vak als geschiedenis spreekt de meeste scholieren nochtans niet zo direct aan, en ik vrees dat met de traditionele aanpak wel eens het omgekeerde bereikt wordt van wat er eigenlijk beoogd wordt, of althans nagestreefd zou moeten worden. Het verhaal over de Franse Revolutie b.v. kan tot in den treure zó uitgesponnen worden, met een bijna van dag tot dag te volgen relaas van feiten en namen, dat er uiteindelijk nog nauwelijks iets overkomt van wat die hele Franse Revolutie nu juist betekend heeft. En dan krijg je algaauw de reactie: waar hebben we dat in godsnaam allemaal voor nodig?

Natuurlijk kun je de geschiedenis ook benaderen als een soort hobby van een „verzamelaar” die collecties aanlegt van alles en nog wat, en in zekere zin is dan alles interessant wat je zelf maar interessant wilt vinden. Daar heb ik uiteraard helemaal niets tegen, maar voor mij is belangstelling voor geschiedenis dan toch nog wel iets anders.

Hoe beoordeel je de huidige generatie studenten? Ben je geneigd mee te zingen in het koor van diegenen die klagen dat de middelbare school ze toch maar onvoldoende op hoger (universitair) onderwijs voorbereidt?

In die ruim 20 jaar die mij van mijn collegetijd scheiden heb ik de evoluties in het middelbaar onderwijs niet zo op de voet meer gevolgd. Maar ik voel er niet veel voor om met een beschuldigende vinger te wijzen naar die structuur of dat type als de verklaring van wat er eventueel misloopt aan de universiteit. Ik vrees wel dat er te veel mensen zich aanbieden voor studies waar ze jammer genoeg niet geschikt voor zijn. Van groot belang vind ik dat ze „weerbaar” en „mondig” zijn, waarmee ik dan bedoel dat ze de bagage hebben om zich als intellectueel een mening te vormen, met zin voor nuanceren, met perspectief en een referentiekader. En onder „mondig” versta ik ook verbaal mondig: dat ze zich mondelijk en schriftelijk behoorlijk kunnen uitdrukken, een elementair betoog houden, een redenering opbouwen, een verhandeling schrijven. En daar wil het, me dunkt, meer dan vroeger wel eens mis lopen. Nog eens, daar moet je het middelbaar onderwijs niet scheef voor aankijken, dat heeft zeker ook te maken met de verschuiving in onze maatschappij van een woord- en leescultuur naar een beeld- en kijk-„cultuur”, waarbij het dan niet hoeft te verbazen dat ook studenten denken en spreken in een soort „tekstballonnetjes”! Soms betreur ik ook wel een soort gebrek aan wat ik „intellectuele nieuwsgierigheid” zou noemen: een attitude van niet tevreden zijn met oppervlakkige kennis, van willen opzoeken wat men gemakkelijk zelf kan en moet opzoeken. Bij het examineren van kandidatuurstudenten kun je in dit verband wel eens voor ontnuchterende ervaringen komen te staan. Laatst maakte ik het nog mee dat een studente - die blijkbaar een TV-serie over The Free Frenchmen in Engeland tijdens de Tweede Wereldoorlog had gevolgd - me kwam vragen: „Die De Gaulle, was dat nu een Engelse generaal?”.

Als alles wat „van voor mijn tijd en ver van mijn bed” prehistorie wordt, één groot zwart gat, dan schort er toch wel ergens iets aan. Maar wat doe je eraan? Overigens moeten we er toch wel voor oppassen dat we er niet te gemakkelijk van uitgaan dat „wij in onze tijd” allemaal zó veel beter waren. (voegt er schalks aan toe) Misschien waren alleen wij tweeën dat maar!

Onlangs verscheen er in De Standaard een artikelenreeks over de afnemende belangstelling van universiteitsstudenten voor politiek en sociaal engagement. Wat zijn je persoonlijke indrukken dienaangaande?

Wat dat zogenoemde „engagement” betreft, vind ik in elk geval nog veel meer dat we onze eigen studententijd niet te zeer moeten idealiseren. Waren wij dan echt allemaal zo geëngageerd? Rond de wereldverbeteraarsmentaliteit van de jaren '60 en '70 wordt er ook veel aan mythevorming gedaan. Ondertussen is de studiedruk er ook niet minder op geworden, integendeel, en ook hier is de huidige studentengeneratie kind van zijn tijd. Maar voor „de politiek” ondervind ik wel - ook onder historici - onmiskenbaar een zekere huiver. Dat merk je b.v. alleen al aan de keuze van onderwerpen voor licentiaatsverhandelingen, waarbij men de eigenlijke politieke geschiedenis het liefst zoveel mogelijk uit de weg gaat, en de voorkeur geeft aan bizarre curiosa voor de hobbyist-verzamelaar ...

Als docent heb je aan de universiteit een onderwijsopdracht naast een taak als wetenschappelijk navorser. Hoe combineer je die twee, en waar gaat je voorkeur naar uit?

In de eerste plaats voel ik me aangetrokken tot het onderzoek. Je wordt natuurlijk geacht regelmatig te publiceren, en al brengt dat flink wat werk mee, dat zint me het meest. Onder-tussen wordt die onderwijsopdracht ook meer ter harte genomen dan dit vroeger wel eens het geval was. Professoren konden het zich vroeger misschien nog permitteren om het met hun deontologie niet altijd even nauw te nemen, maar dat is nu beslist anders geworden. Het doceergedrag wordt nu ook van binnenuit permanent geëvalueerd, en als jonge docent volg je dan ook seminars daarentoe. Voor mij komt het altijd weer hierop neer: hoe kan ik die paar honderd studenten voor mij boeien met wat ik ze aan te bieden heb? Dat vraagt in elk geval grondige voorbereiding, en je kunt het je gewoon niet meer permitte-ren om maar wat te improviseren of zomaar wat uit een cursus voor te lezen. Ook samen-werking met collega's dringt zich meer en meer op. Daar zijn we heel intensief mee bezig.

De eigenlijke aanleiding tot dit gesprek was de recente publikatie over „De christe-lijke arbeidersbeweging in België 1891-1991” in de reeks van het Katholiek Documen-tatie- en Onderzoekscentrum (KADOC), waarvan je de hoofdredacteur was. Wat hield die opdracht precies in?

Oprichtgever en sponsor van dit project was het ACW, met het oog op de viering van 100 jaar Rerum Novarum vorig jaar. Van meetaf aan was het duidelijk een collectief werk, waar-bij ik het resultaat van een zestal jaren studie moest zien te coördineren. In de jaren '80 werden er in het departement geschiedenis van de KUL al heel wat seminars gehouden en verschenen er verhandelingen over deelaspecten van de arbeidersbeweging. Vooral de periode na de Tweede Wereldoorlog was nog onontgonnen terrein, en dit gebeurde nu voor het eerst op een historisch-wetenschappelijke manier. Dat teamwork coördineren, met ruim twintig medewerkers, waaronder ook Franstalige historici (want het gaat over de christelijke arbeidersbeweging in België), was niet bepaald een sinecure. Het was namelijk mijn bedoeling om, ondanks de grote verscheidenheid, zoveel mogelijk eenheid en samen-hang in de synthese aan te brengen. Om het geheel overzichtelijk te houden drongen zich soms ernstige en ingrijpende aanpassingen op. Mijn taak was het om het hele project op de voet te volgen en voortdurend het geheel te blijven overzien. Zelf heb ik uiteraard ook een aantal bijdragen geschreven, maar daarnaast achtte ik het noodzakelijk om bepaalde aspecten door bijkomend onderzoek verder uit te diepen, aan te vullen en ook wel te ... schrappen! Een en ander heeft geleid tot dit tweeledig werk (hier geeft de hoofdredacteur mij de twee volumineuze boekdelen ter inzage). Het eerste deel behandelt chronologisch de christelijke arbeidersbeweging in het algemeen, tegen de achtergrond van een ruimere sociale geschiedenis. Het laat de relatie zien tussen de beweging en de Kerk, de politiek, het socialisme, de verzuiling, in een brede algemeen-maatschappelijke context. Tussen haakjes wil ik er even op wijzen dat België zowat het enige land is waar een christelijke arbeidersbeweging naast de socialistische heeft kunnen gedijen en zelfs heeft overvleu-geld!

In het tweede deel volgt dan de geschiedenis van de verschillende deelorganisaties zoals de gilden, de vakbeweging, de ziekenfondsen, de vrouwenbeweging, de jeugdorganisa-ties..., allemaal voorbereid door de meest geschikte specialisten ter zake. Hier krijg je meer zakelijke informatie over en analyse van de structuren van de beweging, met ook talrijke bijlagen, waardoor het boek ook als naslagwerk geraadpleegd kan worden. Het geheel is duidelijk een wetenschappelijk opgevat werk, gemaakt door academici die dan ook volle-dig verantwoordelijk zijn voor de inhoud ervan. Het moet gezegd worden dat het ACW als

opdrachtgever zowat „carte blanche” gaf en er bijvoorbeeld niet op aangedrongen heeft om de teksten vóór publikatie „na te lezen”. Anderzijds respecteer je als historicus vanzelfsprekend ook een aantal elementair-deontologische spelregels, zeker waar het de m.i. moeilijkste en meest delicate vorm van geschiedschrijving betreft: de meest recente namelijk. Vanwege het KADOC kregen we ook alle faciliteiten en werd het bronnenmateriaal, dat rijkelijk voorhanden was, toegankelijk gemaakt.

Tenslotte zorgde datzelfde KADOC ook voor de technische eindredactie en werden de twee boekdelen in de reeks studies van het centrum uitgegeven.

Allicht kun je de bedenking maken: hebben ze dáár al die jaren aan moeten werken, maar ik garandeer je dat het werken tegen een „deadline” van de medewerkers en van de hoofdredacteur bijzonder veel werkkraft en energie heeft gevergd! Het eindresultaat dat voorligt mag best gezien worden en kan nu stellig voor enige tijd als „gezaghebbend referentiepunt” beschouwd worden.

En wat biedt de toekomst? Welke nieuwe publikaties staan er op het getouw?

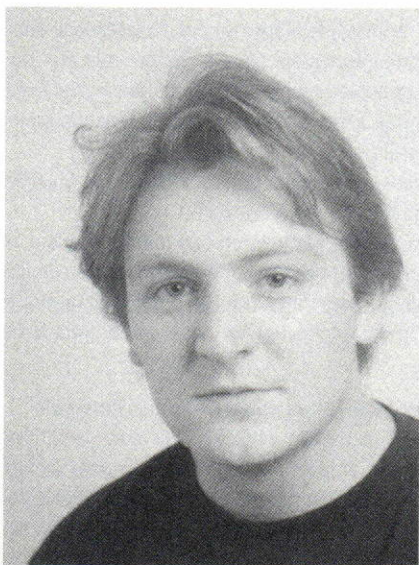
Momenteel werk ik aan de biografie over voormalig minister van staat P.W. Segers (1900-1983). Die keuze heeft te maken met het feit dat ik bij mijn opzoekingswerk over de geschiedenis van de christelijke arbeidersbeweging herhaaldelijk op de naam stootte van die man die gedurende zo’n halve eeuw echt toch wel heel belangrijk geweest is en tot aan zijn dood als de „éminence grise” van de Belgische politiek werd bestempeld. En ook wel hiermee, dat ik nu eens een biografie wou schrijven, heel concreet, over één persoon.

Overigens kijk ik tegen die toekomst een beetje aan zoals ik dat altijd al gedaan heb: afwachten en zien wat komt. Een loopbaan heb ik nooit echt „gepland”, dat kun je ook moeilijk. Altijd is het een kwestie geweest van projecten op relatief korte termijn, en van het ene komt dan weer het andere. Zo is het tot nu toe een beetje gegaan, er hangt ook zoveel af van factoren die je niet in handen hebt. Ondertussen is er in elk geval altijd weer voldoende werk omhanden om je geen moment te hoeven vervelen en je af te vragen wat je nu verder nog zou willen doen...

Het was inmiddels behoorlijk laat geworden, en zo hadden we nog wel een tijdje door kunnen gaan. En ook al nemen we graag aan dat een druk studerend en publicerend én docerend professor wel eens meer tot in de kleine uurtjes aan het werk is, er zijn tenslotte grenzen. Zoals er ook grenzen zijn aan de beschikbare ruimte voor een interview „op de man af” voor Eertijds.

We namen dus afscheid, zij het dit keer met het stellige voornemen om niet nog eens éénentwintig jaar te wachten voor er weer zo’n „vruchtbaar” gesprek kwam. Beloofde onze gastheer ten andere niet om, tussen zijn drukke bezigheden door, niet alleen Eertijds (weer) te gaan lezen maar ook de volgende oud-leerlingenreünie van het Klein Seminarie bij te wonen?...

Marc OLIVIER
Ret. 1971

ERASMUSSTUDENT IN GRONINGEN

„Donderdag 2 april” schrijft mijn pen en ik moet hem steeds maar weer gelijk geven. Gelukkig maar, zucht hij („hij” is in deze context mijn pen: het woord blijft in Vlaanderen feminien, hier wordt het al jaren als masculien ervaren).

Twee april is het hier vandaag. Bij u is het enkele weken of maanden later als deze jongen vanuit een klein hoekje van dit blad u allen minzaam toelacht. Eerst mezelf maar even voorstellen. Mijn naam is Dirk Demuynck. Tot negentien juni nog ben ik elke dag weer tweeëntwintig jaar oud. Mijn beroep is „zonder”, dat betekent: ik studeer. En ook mijn hobbies mag ik u niet onthouden: tijdens

mijn vrije tijd verzamel ik stukjes van Joegoslavische postzegels, voeder ik hier op mijn kamer mijn amblystoma mexicanum en schrijf ik korte stukjes als dit hier voor een tijdschrift genaamd „Eertijds”. Tussen 1981 en 1987 studeerde ik Latijn en Grieks aan het Klein Seminarie te Roeselare. Tijdens de vier jaren die daarop volgden, heb ik Germaanse talen gestudeerd. Eerst in Kortrijk en daarna in Leuven.

Vrijdag 3 april. Wat het weer betreft, hebben we hier de laatste tijd zowat alles gehad wat bestaat: regen, hagel, zonneschijn en sneeuw. Vandaag blijkt vrijdagsoor zondagsweer. Vanuit het raam van mijn kamer (twee ruiten, één raam) zie ik groepjes studenten, docenten en assistenten (aio's) over het Academieplein lopen in de richting van de Universiteitsbibliotheek (de U.B.) van de R.u.G. (de Rijksuniversiteit Groningen). De colleges van het derde trimester zijn dan ook net begonnen. De aula's van het Harmoniegebouw worden weer iets vaker door de studenten bezocht, werkgroepen steken bij bosjes de handen uit de mouwen, diverse projecten staan weer op stapel. De stad gonst van de bedrijvigheid. Al is dat voor het Parijs-van-het noorden natuurlijk niet echt een uitzonderlijke toestand.

Acht maanden al studeer en woon ik nu in de Nederlandse stad Groningen, het economische, politieke en culturele centrum van Noord-Nederland. Groningen. Of noem de stad, as you like it, in het Gronings maar „Grun”. Voor de stadgers is de stad een thuis, voor de ommelanders een winkelcentrum, voor de jongelui een bruisende studentenstad, ver van de Randstad verwijderd, maar door de band genomen niet eens onaardig voorzien en netjes omringd door (links) de Friese meren, (boven) de schitterende Waddenzee en (rechts) de Duitse grens. Maar vooral ook door de weiden, dorpen die Winsum, Loppersum of Bedum heten, de boerderijen, de windmolens. Wie bouwn meulns, zingt men hier, wie moaln tkoorn, wie bouwn tlaand en 't is aal van ôons. God, o, God, jongens, woont in 't woalter en de locht en komt nooit over de diek.

Een historisch stadscentrum, een kerk op elke straathoek (van de calvinisten, de doopsgezinden, de katholieken, de gereformeerden, de hervormd gereformeerden, de gereformeerd hervormden enz.), aan de periferie torenhoge flatgebouwen.

Alle met uitzicht op het een of andere water. Een stad waar de fietsvoorzieningen fantastisch zijn, waar wat wordt gedaan aan de natuur, waar ook de houseparties welig tieren, waar elke dag een marktdag is, waar de politie een oogje in het zeil houdt en af en toe ook gedogend de ogen sluit. Met een universiteit waar ook hoorcolleges werkcolleges zijn, waar de studenten bij voorkeur Janneke Tjepkema heten of Gritinus Devries, waar je de docenten met „Marijke” of „Frans” aanspreekt, waar het academisch kwartiertje ingeburgd is en elk heel uur koffiepauze wordt gehouden.

Op de eerste dag van september ben ik nogal hals over kop naar hier vertrokken om te komen studeren aan de rijksuniversiteit. Tijdens mijn tweede licentie, vorig jaar in Leuven, kon ik een oude droom waar maken en een manier vinden om op een betaalbare manier aan een Nederlandse universiteit te komen studeren. Ook in dit jaar van de Europese eenwording werden een aantal Erasmusbeurzen toegekend. In Leuven was ik verhalende teksten steeds boeiender gaan vinden en ik wou dan ook absoluut Algemene Literatuurwetenschap studeren. Mijn dagen vul ik dan ook grotendeels met het lezen en bestuderen van teksten. Nabokovs *Lolita* b.v., het licht van mijn leven, geboren in 1800-en-zoveel, mijn eten en mijn drinken, tegen wie ik soms zeg: get thee to a nunnery! Is Gravity's Rainbow dan soms een typisch verhaal voor deze tandeloze tijd? En wat is er zo naturalistisch aan de tranen van van Oudshoorn? Wat modernistisch aan Jan Wolkers' Perzik? Postmodernistisch aan John Fowles' Maggot, zijn Magus of zijn Franse luitenant? Verwondering, dat is hetgene waar het om gaat: een eiland worden, kellers en levenden zijn, samen in een bovenkooi. There's more than this in heaven and earth. Er is le Rouge et le Noir en er zijn Camoës (Slauerhoff) en Thomas Mann.

Literatuur wou ik studeren. En dan bij voorkeur in het buitenland. Ik diende een aanvraag in en bleek ten slotte bij de gelukkigen te zijn. Alleen had men me niet verteld dat het academiejaar hier ruim een maand vroeger van start ging dan bij ons in Vlaanderen. Toen ik tijdens de vakantie in Engeland een taalcursus Engels mee hielp begeleiden, kwam het heuglijke nieuws: ik kreeg de beurs. Ik hoefde niet uit te pakken, de was kon ik in Groningen wel doen. Het koudere (want dichterbij de noordpool) noorden wachtte op me.

Tot juli nog verblijf ik als welkome migrant in het Internationale Studentenhuis van Groningen, een statig en imposant gebouw aan de Oude Boteringestraat, midden in het centrum van de stad, als woonpand voor buitenlandse studenten ingericht. Je vindt er dan ook mensen uit de vier windstreken: Duitsers, Polen, Slovenen, Indiërs, Canadezen, Fransen, Hongaren, Spanjaarden, een Australische, Ieren, Britten, Zweden, Amerikanen, Denen, hier en daar een Vlaming en een enkele Nederlander die een oogje in het zeil houdt. Voor een bewoner betekent dat in de praktijk: veel kennismaken, urenlange gesprekken en stuk voor stuk gelegenheden om andere leefgewoonten, een andere mentaliteit, een andere taal te leren kennen. Daarnaast, en daar gaat het uiteindelijk om, ook heel wat kansen om contacten te leggen met Nederlanders, wat de taal betreft onze eenenige tweelingen. En om hoopvol weg te groeien uit de schaduw van je kerktoren. Om die zelfontwikkeling is het mijns inziens uiteindelijk toch allemaal te doen.

Dit gezegd zijnde groet ik u weer en zeg: tot nog eens. En las u dit op maandag, dan dank ik u hartelijk voor uw maandacht.

Dirk DEMUYNCK
Ret. 1987

Kaleidoskoop

„Ons Gulden Boek”

Toen ik startte met „Ons Gulden Boek (1956) genoot de edele schrijfkunst een zekere belangstelling. Toen was ook de A.B.N.-actie op haar hoogtepunt. Men promootte het vlot ABN-spreken. Ook in de lagere middelbare werden dictielessen gegeven. Er was geen strict programma en naast voordragen liet ik de knapen spreekbeurtjes geven en soms mini-toneelstukjes opvoeren. Leuke lessen! (?)

Het literaire werk kreeg een deugddoende stimulans dankzij de Davidsfonds-opstelprijskamp.

Elk jaar vielen we in de prijzen. Af en toe de „hoofdprijs”.

Hier volgt de 3de in de rij (na Jan Charles in 1970 en Peter Donck in 1976) NICO GOETHALS, landelijk laureaat in 1983.

Willy CREYTENS
oud-leraar

Een dolle rit met de auto

Nico Goethals
3de L.Wi A 1983

Het gebeurde allemaal op onze wintervakantie naar de Zwitserse Alpen. Wat Vlamingen daar gaan zoeken als ze niet eens kunnen skiën, daar kan ik niet goed bij. Je kan toch de hele dag niet vullen met eeuwige bergtochten, het eindeloos baggeren door de sneeuw, het steeds maar beklimmen van hellingen om dan hetzelfde aantal kilometers te dalen.

De verveling drijft je automatisch naar de zuidelijke, onbesneeuwde kant van de berg, waar je hoopt je vakantie te redden. Het weelderige gras en de schaarse alpenbloemen doen op staande voet je humeur tot ver boven het vriespunt stijgen. Na wat zwerven tref je er, tot je grote verbazing, een hoop stenen aan: een woning. Voor de deur, of wat ervan overblijft, staat een boemelkar. Geen schokbrekers of spatlappen, talloze blutsen in het doorgeroeste koetswerk en kanjers van koplampen.

Door nieuwsgierigheid gedreven stap je er binnen. Kloppen op de deur durf je niet uit vrees het gammel geval helemaal aan diggelen te helpen. Je vindt er tot je verbazing een keurig geklede jonge man. Enkel wat olieresten op z'n pantalon bewijzen dat hij de eigenaar is van het bewuste karretje. Spontaan biedt hij ons een ritje aan. Toffe kerel! Meteen hop in de kist op vier wielen.

Het ding is in een erbarmelijke toestand: uit de zitbanken rijzen dreigende spiraalveren, de ruiten zijn stuk.

Moderne air-conditioning. Dat alles staat in schril contrast met het hypermoderne dashboard met talloze lichtjes. De eigenaar vertelt met trots dat het ding een opgedreven 24-cilindermotor heeft, ook zelfgemaakte nokkenassen. Hij heet Niki en is de zoon van een rijke industrieel.

Plots schiet de wagen met een helse schok in beweging. Geen tijd meer voor vragen want je moet al je aandacht en energie aanwenden om je recht te houden. Plots slaat de motor

echter af, hoopvol zie je het einde van de rit in zicht. Het blijkt een ijdele hoop. De auto staat voor een reusachtig dal net op de plaats waar een slingerend bergpaadje naar beneden loopt. Voor je goed beseft wat er gebeurt bolt het karretje zonder motorgeluid razendsnel naar beneden. Je kan niets anders dan je ogen sluiten, je vastklampen en hopen op de goede afloop. Meerdere keren kom je onzacht in aanraking met het dak. Je verwacht elk ogenblik een reusachtige klap, en dan niets meer... Maar het razen blijft aanhouden, nog harder, nog sneller, nog bruusker. Dan scharrel je al je moed bijeen en je waagt het de ogen te openen.

Eerst worden ze lamgelegd door de beukende windstoten, als je er dan eindelijk in slaagt ze te gebruiken, zie je iets verschrikkelijks! Je gaat recht op de afgrond af! Maar net op het cruciale moment gooit Niki het stuur naar rechts, wat weer een buil erbij betekent. De ene bocht volgt in een onmenselijk tempo op de andere. Heel je binnenste wordt door mekaar geschud, je hebt een onweerstaanbare neiging tot braken. De jagende wind rukt je bijna de haren uit het hoofd. Er blijkt geen einde te komen aan de marteling tot je plots het bevrijdend geluid van knarsende remmen opvangt. Met een schok tuimel je naar voren op de zetel naast de piloot.

Eindelijk beneden! Je sukkelt uit de auto en stelt de eigen schade vast. Een lijf vol blauwe plekken en schrammen, een hoofd bezaaid met builen. De snelheidsmaniak vond het dan nog prettig ook.

Het aanbod je terug te brengen wijs je beleefd af. Je verkiest wel een trager maar meer comfortabel transport. Je neemt de kabellift!

Nico GOETHALS
3de L.W. 1983

Nog een paar fragmenten van goede opstellers **Een herfstwandeling**

Johan VAN COILLIE
4de L.W. 1962

Een eenzame hoeve omringd door een dichte nevel.

Daarrond acht torenhoge kaarsrechte populieren die elastisch meebuigen met de wind. Ritselend fladderen de bladeren door de donkere lucht. Rukwinden zwiepen de afgevalen blaadjes over het modderig veld. De graszoden golven als zeeën. Een miniatuurvliegtuigje aan de gevel van een huis draait op volle toeren. De ruiten rammelen in hun ramen en het ritmisch gepiep van de staldeur verbreekt de melancholische stilte. De dakgoot buigt gevaarlijk door en 't water druipet traag in een ton.

Het licht in de hofstee wordt uitgeknipt. Alles sluimert in, maar het onweer woedt voort. Een typisch herfstweer.

„Leve het Prinsenhof”

Bart GOOS
1e Lat. A 1982

Een park met een visput, een zandbak en een voetbalplein. Even voorbij het rond punt met kastanjabomen, daar vind je het Prinsenhof waar ik woon. (woonde: n.v.d.r.). En daar houden we jaarlijks ons wijkfeest.

Enkele inwoners hadden een comité opgericht (voorzitter vader Goos, n.v.d.r.) en het werd een succes. De eerste dag was vooral voor de kinderen: allerlei spelletjes als tikkertje en dikke Bertha. Rond zeven uur werd het tijd voor de ouders. Die hadden reeds vroeg grote honger want de worstjes smaakten. Hmm, ik krijg nu nog het water in de mond. In de grote tent met muziek door een D.J. was een bar. Er werd veel plezier gemaakt en veel gedanst. Ik heb maar één dronken man gezien, hij liep loom en suf. Spijtig dat er toch één bedronken was. 's Avonds zong ik op het podium het liedje „We zijn al bijeen” en „'t Is moeilijk bescheiden te blijven”. Het was een heerlijke dag! Wat ben (was) ik blij in 't Prinsenhof te wonen!

DE FINANCIËLE WERELD: de Europese integratie en de ECU

De Europese integratie betekent voor de financiële sector in de eerste plaats de vorming van één grote financiële markt met meer dan 320 miljoen inwoners. De uitbouw van deze markt steunt op twee pijlers, namelijk de vrijmaking van het kapitaalverkeer en de vrijheid van vestiging en van dienstverlening. Doelstellingen zijn: verruiming van de dimensie van de financiële instellingen en verhoging van de concurrentiekracht.

De creatie van een Europese financiële ruimte heeft voor de banken belangrijke gevolgen. De concurrentie neemt toe. Het marketingelement „prijs” wint aan belang. Onder meer hierdoor komt de rendabiliteit van de financiële sector onder druk.

Er zijn verschillende wegen langswaar de financiële instellingen trachten het rendementsprobleem op te lossen. Naast een strikte kostenbeheersing en -aanrekening kan ook de samenwerking tussen banken en het aanbieden van nieuwe producten, zoals verzekeringen, een gunstige invloed hebben op de rendabiliteit.

De tewerkstellingsproblematiek is verbonden met produktiviteitsverhogende automatisering en met de noodzaak om de rendabiliteit te verbeteren. In de kostenstructuur van de financiële sector maken de personeelskosten zowat twee derden van de algemene kosten uit. De activiteiten met een geringe toegevoegde waarde worden daarom onttrokken aan dure arbeidskrachten. Zo wordt tijdrovend en „standaard” baliewerk afgeleid naar zelfbankingautomaten, homebanking en telebanking. Aldus hebben de bankmedewerkers meer ruimte om de adviesverlening aan de cliënteel te optimaliseren. Deze verandering en vrijrijking van de taakinhoud vergt een groot aanpassingsvermogen van de medewerkers. CERA is zich hier terdege van bewust en besteedt dan ook ruime middelen aan de permanente opleiding van haar personeel.

Concluderend kan gesteld worden dat de produktiviteitsverbetering en de noodzakelijke kostenreductie leiden tot verschuivingen in of inkrimping van de tewerkstelling. Dit gegeven dient echter niet aan te zetten tot pessimisme. Verschuivingen in de tewerkstelling gebeuren niet ongecontroleerd of zonder begeleiding. Minder geschoolden zullen echter vlugger uit de boot vallen, wat de noodzaak van een degelijke scholing en nascholing onderstreept.

Diverse diploma's hebben zeker toekomst maar zijn slechts een startbasis. De wetgevingen zijn nog niet „uniform”; de Europese markt heeft niet één gemeenschappelijke taal, zoals de Amerikaanse. Er zijn belangrijke culturele verschillen en gewoonten. In banken worden veel taken zoals vertalingen, catering, overwaking, software, marketing, fiscaliteit, (deels) uitbesteed, wat mogelijkheden biedt aan servicebureaus en zelfstandigen.

Ik zal nu zeer kort ingaan op de ECU, de befaamde Europese éénheidsmunt. Op dit ogenblik bestaan er geen munten of bankbiljetten in ECU. De bestaande ECU kan dus niet als een volwaardige munt beschouwd worden. Het is een korfmunt waarvan de waarde bepaald wordt door de waarde van de samenstellende munten van de korf.

De ECU die tot de verbeelding van de mensen spreekt is heel anders. Het is een volwaardige ECU, met tastbare briefjes en muntstukken die aanvaard worden als wettig betaalmiddel in de gehele Europese gemeenschap. Dit kan ten vroegste in 1997 gerealiseerd worden. Dan kan niet alleen overgegaan worden tot de invoering van de ECU, maar tevens tot het afschaffen van de bestaande Europese munten. Dit laatste is geen absolute noodzaak. Het weerhouden van alleen de ECU heeft praktische voordelen en een symbolische waarde. Een ECU geldig in heel de gemeenschap zou het samenhorigheidsgevoel van de Europeanen en een verdere integratie op het politieke vlak kunnen bevorderen. De symboolwaarde van de dollar voor de Amerikanen is terzake een voorbeeld.

Paul GOESSENS
Spreeker Colloquium

ODIEL SPRUYTTE, DE KAPELAAN VAN SLIJPE.

Eind vorig jaar verscheen een 382 blz. tellende biografie over priester Odiel Spruytte, oudleerling van het Roeselaarse Klein Seminarie (1). Hij geniet weliswaar niet de bekendheid van een Cyriel Verschaeve (ook een oudleerling), maar zijn invloed in de vooroorlogse Vlaamse Beweging was er niet minder om.

De Kortrijkse auteur Pieter Jan Verstraete (Euskirchen, 1956) ging bij de behandeling van zijn onderwerp niet over één nacht ijs.

Tussen het begin van zijn Spruytte-studie en de uiteindelijke publikatie liggen tien jaren: het schrijven zelf nam een goede twee jaar in beslag,

de rest van de tijd werd besteed aan het verzamelen van allerlei materiaal. Het resultaat is geslaagd: de auteur neemt afstand van de feiten, maar schrijft toch met een zekere sympathie over zijn personage. De waarde van het werk ligt evenwel in de grote hoeveelheid veelal onbekend feitenmateriaal, verwerkt tot een erg leesbaar geheel en voorzien van een uitgebreid voetnotenapparaat en passende foto's.

Wie was nu Odiel Spruytte? Hij werd in 1891 geboren in Rumbeke als oudste van zes kinderen. Zijn intellectuele capaciteiten bleven op het Klein Seminarie niet lang verborgen. Altijd toonde hij zich de beste van de klas en eindigde zijn humaniora dan ook als primus perpetuus. In datzelfde jaar 1910 behaalde hij ook de eerste prijs in de Westvlaamse wedstrijd voor Latijn.

Spruytte besloot priester te worden en bleef zodoende nog twee jaar in zijn vertrouwde Roeselaarse school, ditmaal in de afdeling wijsbegeerte. Opnieuw eindigde hij als eerste van de klas. Tijdens zijn seminarietijd kwam zijn vlaamsgezindheid duidelijk naar boven. Hij was voorzitter van de Roeselaarse studentenbond, leidde de Rumbeekse studentenbond Vlaamsch ende Vroom en werkte mee aan het tijdschrift De Vlaamsche Vlagge.

Tot priester gewijd in het oorlogsjaar 1916, werd hij benoemd tot hulp priester in Beitem en vanaf september 1918 tot retorikaleeraar ad-interim in het Klein Seminarie. Het college was toen ten gevolge van de oorlogsomstandigheden ondergebracht in het kapucijnenklooster van Izegem. Het bevrijdingsoffensief joeg Spruytte en zijn leerlingen op de vlucht o.m. naar Kruishoutem, waar zij een maand later door de Amerikanen werden bevrijd.

Lang zou de priester niet in Roeselare blijven. In 1919 werd hij surveillant op het O.-L.-Vrouwecollege in Oostende, waarna een oude droom in vervulling ging: hij mocht theologie gaan studeren aan de Leuvense universiteit. Ondanks een lange afwezigheid door ziekte slaagde hij in eerste zitting, maar van zijn geestelijke overheid kreeg hij geen toestemming de studies verder te zetten.

Mogelijk lag zijn vlaamsgezindheid aan de basis van die beslissing.

De Brugse bisschop benoemde hem integendeel eerder onverwacht tot proost van de sociale werken en directeur van de vrije vakschool in Izegem. Spruytte ontpopte zich er tot een graaggeziene figuur, vooral bij de jongeren. Hij oordeelde dat geen nationale ontvoogding mogelijk was zonder sociale en pleitte daarom voor een samengaan tussen ACW en Vlaams-nationalisten. Dit leidde uiteindelijk tot een scherp konflikt met de plaatselijke ACW-leiding en Spruyttes overplaatsing naar Zwevegem. Daar beleefde hij zijn gelukkigste jaren, maar een konflikt met ACW-proost Sintobin bracht een nieuwe overplaatsing met zich mee. De parochianen bezorgden hem echter een grootse afscheidshulde en zelfs de socialistische pers had lovende woorden over voor hem.

Na een ommetje langs Wervik (1934) kreeg Odiel Spruytte op 30 april 1935 zijn benoeming tot kapelaan in Slijpe. Spruytte zelf zag het als een veroordeling en dat was het ook: het kleine polderdorp Slijpe had vóór zijn komst nooit een onderpastoor gehad. Hij raakte erdoor verbitterd en begreep dat hij voor de rest van zijn leven op de laagste trap van de kerkelijke hiërarchie zou blijven staan. De reden van dit alles? Zijn uitgesproken vlaamsgezindheid, die bij het bisdom allerminst in goede aarde viel. Odiel Spruytte was immers binnen de Vlaamse Beweging tot een gezagsvol intellectueel uitgegroeid, alhoewel hij zelf zoveel mogelijk op de achtergrond bleef om de H.-Geeststraat niet al te veel te grieven.

Met Joris Van Severen onderhield hij tot 1933 een hechte vriendschapsband. Hij werd de vertrouwensman en eerste raadgever van VNV-leider Staf Declercq. Veel van diens redevoeringen vloeiden voort uit de pen van Spruytte. Met tal van Vlaams-nationale voormannen, zoals Cyriel Verschaeve en pater Callewaert, stond hij in direkt kontakt. Zijn diepgaande bijdragen in tijdschriften als *Kultuurleven* en *Jong Dietschland* bleven nooit onopgemerkt.

Ondanks alle tegenwerking verzaakte Odiel Spruytte nimmer aan zijn geloof en overtuiging. Zo kantte hij zich bij het uitbreken van de tweede wereldoorlog tegen het fascisme. Kort daarna, op 27 november 1940, overleed Spruytte op 49-jarige leeftijd na een slepende ziekte.

Bij de lektuur van dit boeiende werk verwondert de lezer er zich over dat een eenvoudige kapelaan in een onbetekenend Westvlaams dorp zo'n invloed heeft uitgeoefend op het politieke denken van velen. Het is dan ook de verdienste van de auteur dat hij deze uiterst belangrijke, maar weinig bekende figuur de plaats geeft, die hem toekomt. Ondertussen werkt Pieter Jan Verstraete al aan een nieuwe biografie, ditmaal rond de figuur van Reimond Tollenaere, alweer een oud-leerling van het Klein Seminarie.

Johan STROBBE
leraar

(1) PIETER JAN VERSTRAETE, Odiel Spruytte. Een priesterleven in dienst van het Vlaams-nationalisme. Uitg. De Nederlanden, Antwerpen, 1990. 382 blz.

EEN KORT BERICHT UIT TEXAS AAN DE LEIE

Aan de zuidkant van Kortrijk is in de jaren '60, toen men overal nog grootse dromen had, een reeks van onderwijsinstellingen neergepoot rond een wat vervallen boerderij. In 1992 zitten al die instituten typisch Vlaams wat meer verborgen tussen een wirwar van verkavelingen, winkelcentra, de hallen enz... De boerderij werd intussen één van Kortrijks parade-paardjes, namelijk het Vlasmuseum.

Een eerste indruk voor een toevallig Campus-bezoeker is wellicht dat ook hier koning auto de scepter zwaait. Van de ongeveer vijfduizend studenten die de KULAK (de universiteit), het K.I.H. d.w.z. de Katholieke Industriële Hogeschool West-Vlaanderen (HOLT) of één van de vijf Catho-instellingen (HOBV) bevolken moet er inderdaad een flink deel „ge-autoriseerd" zijn. Er 's morgens vroeg aankomen is dan ook belangrijk om nog een plaatsje te veroveren...

Het Ipsoc-instituut

CATHO (Campus Technisch Hoger Onderwijs) is de verzameling van een vijftal katholieke scholen voor Hoger Onderwijs van het Korte Type (de naam laat uitgebreide samenwer-

king vermoeden maar insiders weten wel beter...). De vijf scholen behoren allen zoals reeds aangegeven tot het Hoger Onderwijs van het Korte Type (driejarige opleidingen) maar tot verschillende sectoren, enkel het Agrarisch en het Pedagogisch Hoger Onderwijs ontbreken in het geheel.

Aanwezig zijn:

HANTAL Hoger Handels- en Taalinstituut (Econom. Hoger Onderwijs)

HITEK Hoger Instituut voor Talen en Cultuur (Sociale Promotie)

HIVV Hoger Instituut voor Verpleegkunde (Paramedisch Hog.Ond.)

VHTI Vrij Hoger Technisch Instituut (Technisch Hoger Onderwijs)

IPSOC Sociale Hogeschool (Sociaal Hoger Onderwijs).

Over deze laatste school gaat ons verhaal: IPSOC, „Instituut voor Psycho-Sociale Opleiding” met zijn volledige naam, in een grijs verleden ooit nog geboren uit een fusie tussen de Sociale School van Roeselare (jongens) en de Kortrijkse Katholieke School voor Dienstbetoon (meisjes). De school telt drie afdelingen: Maatschappelijk Werk, Assistent in de Psychologie en Gegradueerde in de Orthopedagogie (of Opvoeder/Begeleider) en een kleine 500 studenten die één van deze opleidingen volgen uit wat sommigen smalend, anderen dan weer vertederend „de zachte sektor” noemen.

Dat het met die softe sektor niet zo goed ging de laatste jaren bewijst de daling van het aantal studenten (ooit waren zij met meer dan achthonderd), maar het laatste jaar kenden wij voor het eerst in langere tijd een kleine aangroei, iets wat men ook in de menswetenschappelijke richtingen aan de universiteiten kan vaststellen.

Bij sommigen roept de naam IPSOC steevast allerlei associaties op met „links, averechts, kritisch, rood, anarchistisch, hippies, dromers...” tot en met de klassiekers „langharig, werkschuw...” (voor aanvulling vatbaar). Wie dichterbij komt kijken ziet echter dat van dat beeld niet zo veel meer overblijft.

Toegegeven: je ziet bij ons nog wel wat meer arafatsjaals, wat meer zwart en een kleine kern studenten die men de laatsten der langharige mohikanen zou kunnen noemen. Het grootste gedeelte van ons studentenpubliek bestaat echter uit rustige jongens en meisjes die proberen hun diploma te behalen en hiervoor ijverig studeren en de vele opdrachten en taken die dat einddoel vereisen, uitwerken.

Ook vanuit de school worden ernstige inspanningen gedaan om degelijk onderwijs te verstrekken aan al deze toekomstige welzijnswerkers: gehandikaptenzorg, kansarmen, vierde wereld, bejaardenproblematiek, migranten, enz... daar is het in de opleiding om te doen en dit via theorie, stages, een proefschrift en methodieken.

Dat wij niet zo wereldvreemd zijn wordt onder meer ook bewezen door het feit dat onze studenten uit de afdeling Orthopedagogie bij de eersten waren en zijn die in het kader van het Erasmusprogramma in het buitenland gaan studeren (Frankrijk, Ierland) en ook vanuit Nederland en Frankrijk (en straks Duitsland) komen er jongeren bij ons een stage lopen of een aantal lessen volgen.

Binnen het lerarenkorps kunnen wij ook een troepje „ex-Klein Seminaristen” samenstellen en hierover moest eigenlijk ons verhaal handelen denk ik nu pas!

Er zijn er vooreerst een paar (en voorwaar niet de minst belangrijke) die nog het „echte” Klein Seminarie (met de afdeling filosofie) hebben meegemaakt en volgden: ex-leraar en huidig directeur Valeer Cools (Ret. '49) en Richard Deckmijn (Ret. '52), docent (zoals dat

officieel heet) Wereldbeschouwingen.

De volgende zijn eigenlijk reeds collegejongens (waarmee overigens niets verkeerd bedoeld wordt!) die slechts vanuit hun lagere schoolleeftijd herinneringen hebben aan de afdeling filosofie: Joost Vanbrussel (Ret. '59) bij ons docent filosofie en ook in Ipsoc zoals elders gelegenheidszanger of -muzikant. Ook Géry Kindt (Ret. '59) kwam na een licentie Moderne Geschiedenis aan de K.U.L. en een (onschuldig?) koloniaal verleden op Ipsoc terecht en werd er zonder aanpassingsproblemen een gewaardeerd bibliothecaris.

De jongsten zijn oud-leerlingen van het Klein Seminarie uit de jaren zeventig die voor een paar uur op Ipsoc tewerkgesteld zijn: Geert Decock (Ret. 1972) die Strafrecht en Jeugdbeschermingsrecht doceert en Patrick Muylle (Uitgangsjaar 1979) die als bedrijfspsycholoog vanuit Philips Industries werd aangetrokken voor het vak „Personeelstechnieken” (Je ziet: zo soft is onze opleiding nu ook weer niet).

Tenslotte moet ik nog mijzelf vernoemen: Marc Vangheluwe. Ik vertegenwoordig hier in mijn eentje de collegegeneraties uit de jaren zestig (maar vermoedelijk niet die van 68) en ben nu reeds bijna 20 jaar (even stoer doen) verbonden aan de afdeling Orthopedagogie, waarbij ik (naast heel wat andere zaken) probeer de studenten in te leiden in een naar mijn aanvoelen verdwijnend onderwerp, namelijk het terrein van de opvoeding.

Opvallend is dat wanneer je over het Klein Seminarie spreekt de meningen wel erg verdeeld zijn. Nostalgie is ons allen vreemd, de enen spreken eerder over een wat bekrompen enge wereld, waarin zij zich nooit hebben thuisgevoeld, anderen, waartoe ikzelf, bewaarden vooral goede herinneringen aan opleiding en leraars.

Om volledig te zijn moeten wij er aan toevoegen dat er zowel aan de Kulak als aan de andere voornoemde scholen nog heel wat oud-leerlingen van het Klein Seminarie werkzaam zijn. De afstanden tussen de instituten zijn in vogelvlucht weliswaar klein, maar de wateren echt veel te diep om hieromtrent een overzicht te bekomen!

Via dit bericht gaven wij de (eventuele?) lezer dus geen overzicht van alle oudleerlingen. Dit artikel is achteraf beschouwd ook niet op te vatten als terugblik op ons K.S.-verleden. Wat was dan wel de bedoeling? (Collega) Joost mag het weten!

Besluitend wil ik toch een tweetal bedenkingen formuleren die misschien het ontbreken van een helder geformuleerde doelstelling kunnen goedmaken!

Korte tijd geleden maakte een studente uit het Maatschappelijk Werk (afdeling Justitie) een proefschrift over „Spijbelen in de Roeselaarse scholen”. Uit de besluiten bleek gelukkig weer maar eens dat er enkel gespijbeld wordt in het Rijksonderwijs en het Beroepsonderwijs. Hoera!

Tenslotte nog dit: Johan Defraeye (ex-Ipsoc en subregent in het college) en mensen als Rik Vandermarliere, Herwig Deconinck, Bart Lodrioor en de anderen die vanuit het Klein Seminarie naar Ipsoc kwamen zullen het wel niet kwalijk nemen als ik stel dat in de loop van al die jaren (sinds 1973) naar mijn gevoel het aantal studenten (jongens of meisjes) uit Roeselare eerder gering was. Ik vermoed (ben bijna zeker) dat dit ook zo is in de afdelingen Psychologie, Pedagogische Wetenschappen, Sociologie en aanverwanten aan de universiteiten. Zou Roeselare dan toch het verborgen Dallas zijn?

Marc VANGHELUWE
Ret. 1967

Uit de post

Bij de jubileumviering in het Klein Seminarie, waar mijn vrouw en ik vroegtijdig moesten vertrekken, had ik beloofd te schrijven in verband met mijn indrukken over onze studietijd 1935-41. Eerst heb ik daar dan van afgezien, maar omwille van de veel voorkomende res-sentimenten bij sommige oud-leerlingen van onze colleges (ik heb het onlangs weer mee-gemaakt in een vergadering van de „Gulden Parel”, voor verdieping en aggrionamento van de 3de leeftijd) wil ik op mijn manier reageren, in de hoop dat U dit kunt te nutte maken en dit onder de vorm van twee „gedichten”. Het is waar dat onze leraars en opvoeders, en ook enigszins onze opvoeding indertijd kleine kanten vertoonde (zie eerste vers, dat ik daar-over speciaal schreef); maar als oud-leraar voel ik een grote bewondering voor mijn oud-leraars uit die tijd, die gratis jarenlang gewerkt en gezwoegd en gezweet moeten hebben met die enorme klassen (bij ons varieerde dat tussen $\pm$ 45 en 65; in onze Retorica zaten 52 jongens, waarvan 48 eindexamen aflegden!) Maar vooral ben ik dankbaar voor de heerlijke christelijke levensvisie die wij op het Klein Seminarie hebben meegekregen, mede gevoed door letterkunde en kunst, die op een zeer hoog peil werden onderwezen (na vier trimesters met 1 u. Engels per week bestudeerden wij Shakespeare, Hamlet, Mac-beth, wat mij toeliet later het volledige dramatische oeuvre van Shakespeare te lezen). De twee gedichten gaan onder een (gepast motto).

I. DE SIGAREN VAN DE ZESDE 1935

(„Ik houd niet van ... aan 't kneuteren gaan ... A. Rodenbach)

Gij alle zestig! Opgelet! 't Is d'eerste les!

Armen gekruist! En luistert goed wat ik verkondig, en zwijg, gij daar, gij zijt te jong, te dom, 't onmondig?

Noem mij beleefd „Eerwaarde”, dan krijgt gij een zes want meer zit er niet in voor u, in 't Pal-mares.

„Le cœur de l'homme vierge ... euh ... kort en bondig: l'abîme au fond!” - Hei, dromer, wat gij droomt is zondig!

- Dus, d'eerste regel: Numquam duo, semper tres!

- Daar! op uw knieën! Schrijf straks honderd ...” Maar 'k verzeilde wèg naar mijn groene school, de Frères, de kameraden de Molbeek langs de weg, waarin wij keitjes keilden naar 't schrijverke, en rondjes spuwden, pootje baadden ...

Ik weende ... nog lik ik de weiende oude wonde, en 'k hoor mijn kleinkind vragen: „Opa, wat is: zonde?”

II. GOTIEK - BEVERLEY MINSTER* (1986)

(De Kerk is altijd groter langs binnen dan langs buiten)

Ik droom nog na, rond Beverley,
met Pitkin's Book of English Pride:
The minster from the south-west side.
Ik licht het blad, en 't verschijnt mij,
doorheen de druk, in 't hemels blauw,
op duizelende schalken, bogen
waartussen wolken drijven, hoog en
oneindig weids, de binnenbouw.

Mijn blauwe katedraal! Azuur
hertekent reuzezuilen, kragen,
die hemelwijde bogen jagen
in 't etherisch gewelf waar 't Purbeck
oplost in wit-wattig licht.

De stad beneên krimpt tot maquette,
perpendicular kant lijkt 't schitte-
rend elpen schrijn John opgericht.

't Doorluchte kruisgewelf, gewicht-
loos zwevend op gebint-gebeden,
wijdt open op de oneindigheden,
op 't diep en grondeloos gezicht.
- Ontwaarde ik daar door 't perkament,
door d'inkten zelfkant der berichten,
onstoffelijk Gods Wezen lichten,
grootser als 't eindeloos firmament!

H.M.
Ret. 1941

* Beverley ligt op $\pm$ 30 km Z.O. van York.

P.S. De schrijver hield eraan enkel zijn initialen te vermelden.

NAKLANKEN

Op 10 november 1991 zijn wij dan nog maar eens teruggekeerd naar het Klein Seminarie van Roeselare.

Aanleiding hiertoe was het jaarlijks ontmoetingsfeest van de verschillende jubilerende uitgangsjaren.

Onze jaargang was er ook vrij goed vertegenwoordigd.

Waarom zijn wij daar zo graag naartoe getogen, vijftig jaar na onze Retorica '40-'41?

Het was zeker niet alleen maar uit een gevoel vol goede herinneringen en, waarom niet, zelfs met wat heimwee naar die lang vervlogen jeugdijaren ...
How green was my valley!

Reeds aan de buitenkant stelden wij vast dat er sindsdien heel wat veranderd was.

Wij hebben er een uitgebreid complex bewonderd van nieuwe functionele en ook mooie gebouwen.

Gelukkig maar dat wij ons zelf en vele vrienden van weleer nog goed konden herkennen eens binnen de mooie, zeg maar, historische Augustijnerkerk waar klasgenoten in de Eucharistie voorgingen.

En zo was het ook toen wij wandelend in de oude dreef, voorbij het torentje van Mr. Dubois, Dumez en Mestdagh naar het Pachthof van Gezelle en naar de „ondergedoken” Mandelbeke, onze jeugdige uitgelatenheid van vroeger nog eens voelden opborrelen...

Een vraag die mij ook nadien niet losliet: Hoe zou de „binnenkant” er nu uitzien van het huidige genoemde „Instituut Klein Seminarie”?

In vele opzichten grondig veranderd dacht ik ... aan de ene kant zeer gelukkig maar ... en toch!

De laatste tijd heb ik hierover verder wat nagedacht en ziehier dan de neerslag van mijn „overwegingen”.

Waarom en ondanks welke schaduwen, is de herinnering aan de Roeselaarse periode van ons leven - voor mij persoonlijk althans - alles bijeen genomen zo sterk positief?

Het is niet zo moeilijk gewettigde kritiek te uiten op de college-opvoeding en -vorming van toen, hoezeer ik mij hiervoor ook schroom na dit feest van dankbare herinnering. Wees echter gerust mijn verhaal eindigt goed!

Deze kritiek richt zich natuurlijk niet op het onderricht in de positieve wetenschappen: Mr. Mestdagh was voor ons de uitstekende leraar van de hogere cyclus in de Mathesis en de Wetenschappen. Zeker geen algemene regel in de colleges van die jaren!

Met deze zeer positieve appreciatie, echter niet bedoeld „ad captandam benevolentiam” begint dan mijn kritische terugblik op ons college-verleden.

In de Oude Humaniora zijn de Menswetenschappen uiteraard van prioritaire waarde.

Deze leervakken waren vanzelfsprekend geïnspireerd en doordrongen van het katholiek geloof van die jaren uitgedrukt in het dogma, de moraal en de praktijken.

Moet het beklemtoond worden dat veel hiervan ons nu, voorzichtig uitgedrukt, soms zeer vreemd aandoet?

Toch moeten wij, ter verontschuldiging, wat relativeren.

Hoewel ook het Klein Seminarie in die jaren - lang voor het Tweede Vatikaans Concilie - zeer tijdsgebonden dacht over deze problematiek, zijn er uit onze rangen zeer weinig fundamentalisten voortgekomen.

Hoe dit gelukkig niet zover is gekomen probeer ik U nu uit te leggen aan de hand van twee thema's die onze collegejaren in ruime mate hebben gedomineerd: in verband namelijk met het dogma en de moraal.

Vooreerst werd ons ingeprent dat er maar één juiste interpretatie bestaat van de religieuze werkelijkheid. God heeft die via zijn Zoon, via Petrus en de Apostelen aan de Rooms-Katholieke kerk - in de eerste plaats aan de Paus en de Hiërarchie - toevertrouwd.

Zo simpel was dat. Onze Kerk bezit het „Depositum Fidei” een onveranderlijk vaststaand gegeven, hoogstens voor wat beperkte interpretatie vatbaar. Dit was dan ook de maximale opdracht voor de katholieke theologen ...

Alle andere verklaringen van het religieuze mysterie - van kristelijke of niet-kristelijke origine - waren zacht uitgedrukt: onwaar.

Bijgevolg geen heil buiten de Rooms-Katholieke Kerk.

Met opzet druk ik mij zo vrij ongenueanceerd uit omdat het veelal zo ook werd begrepen door de rechtgelovigen.

Gelukkig kwam hier toch enige nuancering bij te pas: naast het lichaam van de Kerk, waar uitsluitend de gedoopten van deel uitmaken, bestond er ook zo iets als de ziel van de kerk waartoe alle „mensen van goede wil” behoren.

En zo heb ik het altijd begrepen dat ten slotte iedereen - zij het dan via deze theologische kronkel - in zijn geloof kon zalig worden ... zodat „onze waarheid” bijgevolg ook niet meer zo absoluut diende gesteld te worden!

Wanneer nu de „gelovige leek met theologische belangstelling” zich vervolgens waagt op het terrein van de ethiek en de moraal, dan stelt hij vast dat wij ook op dat punt van vrij ver zijn teruggekomen en gunstig schijnen te evolueren naar een meer bevrijdend kristendom...

Waar is nu de tijd dat gedragsregels in hoofdzaak bepaald werden door de zogenaamde „natuurwet”?

De natuurwet, afgeleid uit de gewone gang van zaken bij het natuurlijk gebeuren, en die dan als de wil van God wordt vooropgesteld.

Verliezen wij hierbij niet uit het oog dat, na vele kerkvaders, ook nu nog vele gelovigen - zeker te Rome woonachtig - het zo blijven zien.

Vooraf op het gebied van de seksuele moraal, maar niet minder bij het beoordelen van

andere aspecten van de moraaltheologie - bv. op economisch en sociaal vlak - heeft dit inzicht soms tot zware aberraties geleid.

Daarbij kwam dan nog een, m.i. onredelijk, bewonderend opzien naar het vrijwillig, niet opgedrongen, offer, met het bloedig zoenoffer van Calvarie als glansrijk voorbeeld.

Even radikaal werden alle lustgevoelens afgekeurd voor zover hiertegenover geen lastposten als tegengewichten op de weegschaal werden geplaatst.

Wij hebben echter in die jaren niet al te veel geleden onder deze misvattingen.

In Roeselare en in het college leefden wij besloten en beschermd en met „de wereld” hadden wij alleen contact via de klassieke en de „schone” letteren en met bijna uitsluitend katholieke media.

Overigens was het bij velen van ons zoals Tacitus het reeds opmerkte: „Apud Germanos pubertas tarda est”.

Prof. G. Verbeke, onze onvolprezen Retorica-leraar, merkte bij deze passus stiekem op dat dit misschien nog zijn voordelen had ook!

Toch was onze college-opleiding niet zo jansenistisch gekleurd, dacht ik. Wij gingen niet gebukt onder schuldgevoelens want wij hadden ook geleerd: geen schuld of zonde zonder de medewerking van het volle verstand en de vrije wil.

Gelukkig voor de huidige generaties, behoren deze overjaarse opvattingen over de geloofs- en zedenleer tot de (bijna?) volmaakt verleden tijd.

Het zou mij echter ten eerste verwonderen, moesten zij nu geen belangrijke zaken missen waarvan wij wel hebben genoten!

Mijn verhaal kan en zal ik echter niet besluiten met deze eerder negatieve aspecten van ons verleden.

Met overtuiging ga ik nu verder in de majeure toon.

Ik wil zeer graag en even oprecht stellen dat wij bij de beste van onze leraars, ook hebben geleerd kritisch te denken en te oordelen.

Hierbij gaan onze gedachten spontaan, naast Prof. G. Verbeke, ook naar de twee nog overlevenden van onze college-leraars: de heren G. Legrand en St. Gijselen.

Waardevolle bagage - niet alleen ballast - gaf men ons mee om er ons groeiend bewustzijn mee te stofferen...

De echte kristelijke en de humane waarden, belangstelling voor de literatuur en voor de algemene cultuur.

Onze leraars deden dit met een inzet en toewijding die heden niet meer zo evident voorkomt.

Zij hebben ons daarbij geleerd een rangorde in de waarden te herkennen en te erkennen: het spirituele te stellen boven het louter materiële.

Engagement in de omgeving, voor het volk en de wereld waarin wij leven, boven persoonlijke verrijking.

Voor het doorgeven van al dit belangrijk reisgoed zijn wij het Klein Seminarie en onze oud-leraars uitermate dankbaar.

Ik hoop ten slotte voor hen, en vanzelfsprekend ook voor ons, dat zij in dit hooggestemd idealistisch nastreven toch in zekere mate zouden geslaagd zijn!

Paul BIJTTEBIER
Ret. 1941

In de bres

AMAAAT VYNCKE FONDS 10 JAAR JONG

Inderdaad, op 20 april 1982, verscheen op bladzijde 4712 van het Belgisch Staatsblad, onder het identificatienummer 4712/82, de doopakte van de V.Z.W. „Amaat Vynckefonds”.

Enkele maanden vroeger deed ondergetekende - toen leraar en subregent aan het Klein Seminarie - in „Eertijds” van december 1981, een oproep tot het stichten van een missiefonds in de schoot van de oud-leerlingenbond. Het schooljaar 1981-1982 was een jubileumjaar. Het was 175 jaar dat het Klein Seminarie bestond... en dat werd gevierd. Waarom geen monument? Het Klein Seminarie plande en realiseerde er drie. De sporthalle, het Amaat Vynckemonument in de grote traphalle, en het levende monument: het Amaat Vynckefonds.

De oproep waarvan sprake hierboven gaf een kort overzicht van de missiegeschiedenis van ons kollege en van onze oud-leerlingen-missionarissen en eindigde als volgt:

Goede Vrienden, we vieren dit jaar 175 jaar Klein Seminarie. Ook nu nog, 175 jaar na het eerste begin, werken een grote schare oud-leerlingen-missionarissen over de ganse wereld. We vinden ze in Noord-, Midden- en Zuid-Amerika, in Formosa, Japan en de Filippijnen, in het koude noorden van Alaska en in het warme hart van Zaïre, in Zuid-Afrika en Indonesië, in Indië en Libanon, in Haïti en Dominica en in bijna alle „s Heren missie- en ontwikkelingslanden”.

Met bewondering zien wij naar hen. We zijn fier om tot dezelfde Vlaamse stam en dezelfde kristelijke familie te behoren... Maar dat is niet genoeg. Als mede-oud-leerlingen moeten wij naast en achter hen staan, met sympathie, met belangstelling, met offer, met gebed... en waarom ook niet met de materiële steun van onze organisatie, van onze oud-leerlingenbond. Daarom dit voorstel tot het oprichten van een V.Z.W. missiefonds in de schoot van die oud-leerlingenbond, die vanaf het begin van zijn bestaan aan zijn oud-leerlingen-missionarissen de sympathieke aandacht en hier en daar ook, zover het kan, materiële steun heeft geschonken. Ons opzet is heel eenvoudig. We brengen samen een grote som bijeen (minimum één miljoen) en houden dit als kapitaal dat wij uitzetten aan een zo hoog mogelijke interest. Deze interest gebruiken wij jaarlijks om terugreizen van onze oud-leerlingen naar de missie te helpen financieren of om een duwke te doen bij een eventueel noodprogramma van een of andere missie van een oud-leerling.

Deze realisatie zou het mooiste monument kunnen worden dat wij kunnen oprichten als aandenken aan het Jubileum „175 jaar - Klein Seminarie”.

Goede vrienden, dit missiefonds, dit Amaat Vynckefonds is inderdaad een mooi monument geworden. In die tien jaar hebben wij vele tientallen kleinschalige projecten van vele tientallen oud-leerlingen kunnen steunen en van de grond helpen komen. Steeds mochten en mogen oud-leerlingen beroep doen op ons fonds dat telkens weer gespijsd wordt door kapitaalsinterest en door stortingen van andere solidaire oud-leerlingen en weldoeners. De Minister van Financiën machtigde onze V.Z.W., attesten uit te reiken die fiskaal aftrekbaar

zijn bij de belastingsaangiften.

Op 13/2/1992 kwam de raad van bestuur opnieuw bijeen ten huize van Voorzitter Dr. Aimé Vermeersch in Gullegem. We werden - zoals de naam van de gemeente het zegt - gul en feestelijk verwelkomd door Mevrouw Vermeersch en Aimé. Het werd ook een beetje zijn tienjarig voorzittersjubileum... en we bedanken hem van op deze bladzijde nogmaals voor het vele werk dat hij voor het „Amaat Vyncke-fonds” gedurende dit decennium heeft gedaan.

Na de feestelijke begroeting werden ook de twee nieuwe leden voorgesteld, Gaby Quicke en Marc Dehem, die de overledenen, superior A. Modde en ekonoom A. Deweerdt, in de beheerraad kwamen vervangen.

Eerst een korte bezinning: „Roep mensen in Uw dienst”, gevolgd door een missiegebed.

Dan opende de Voorzitter de vergadering en deelde o.a. mede dat de winst van het Passieconcert in het Klein Seminarie dit jaar aan het Amaat Vynckefonds zou overgemaakt worden, waarvoor onze dank.

Na het voorlezen van de binnengekomen aanvragen tot steun aan projecten, was de raad het eens de volgende subsidiëringen toe te kennen:

1. Voor vijf seminaristenbeurzen in de missielanden:	30.000 fr.
2. Voor acht oud-leerlingen-missionarissen die jubileren:	56.000 fr.
3. Voor Pater Daniël Lodrioor in Zaïre voor de bouw van een kleine materniteit en het verbeteren van een weg:	40.000 fr.
4. Voor Pater Jan Pardou in de Filippijnen om het ingestorte dak van zijn kerk te Bangio te helpen herstellen:	20.000 fr.
	146.000 fr.

Daarna werden nog voorstellen gedaan om de herdenking 10 jaar Amaat Vynckefonds te koppelen aan 25 jaar oud-leerlingenbond... en om in 1993 samen te werken met het Constant Lievenscomité uit Moorslede omdat het 100 jaar zal geleden zijn dat deze moedige en vooruitziende missionaris en oud-leerling al te vroeg stierf.

Oud-leerlingen (en ook anderen) kunnen ons fonds steunen door te gireren op 712-0112054-05, Amaat Vynckefonds, p.a. Beukenstraat, 2, 8800 Roeselare. Bij storting van 1.000 fr. of meer ontvangt U een fiscaal attest.

Lode MONBALIU
Oud-leraar

BIJ EEN ZOVEELSTE AFSCHIED ...

In juni '91 vertrok oud-leerling Jezuiet Florent Jonckheere (retorica 1944) terug naar Indië. Oud-leerling en jaargenoot J. Gobyn, ere-burgemeester van Lanaken gaf bij dit afscheid, in de kerk van Rumbek, volgende afscheidswaarden mee aan de missionaris. Een mooie getuigenis!

Waarde Familie, Geachte Florent, Vrienden klasgenoten,

Wij staan hier voor een afscheid dat in feite geen afscheid is, maar toch een gebeurtenis is die ons blijvend zou moeten doordrenken.

Moet ik er U aan herinneren dat deze eucharistieviering, opgedragen door Florent, temidden van zijn familie en oud-leraars en vrienden, misschien een hoogtepunt zal betekenen in zijn lange carrière.

Moet ik U eraan herinneren dat door de inzet en de gedrevenheid van een aantal klasmakkers men ertoe kwam, na een eerste mislukking, deze viering met gezang en orgelspel op te luisteren.

Ademt dit alles niet een bepaalde sfeer uit, een sfeer van geloof. Geloof van Florent in zijn roeping, geloof in zijn missie, geloof in zijn familie, geloof in zijn vele vrienden, geloof in zijn eigen menselijk kunnen.

Geloof dat hem terugbracht naar zijn geboortestreek, opdat hij hoopte er even goed te worden opgevangen als toen zijn goede ouders en vooral zijn zuster Lisbeth nog leefden. Hoop ook dat hij zijn catechese-opdracht in Ranchi en omgeving nog beter zou kunnen uitvoeren mits de geldelijke steun van zijn vele vrienden en relaties hier. Hoop daarenboven dat hij een straaltje van zijn eigen gedegen bescheiden overtuiging bij zijn vele contacten hier overzetten kan. En wordt dit alles dan niet geschraagd door die allesomvattende liefde, die hij niet alleen heeft voor zijn Vlaamse volk hier, maar vooral voor zijn Adebassi ginder in Indië, de oerbevolking waar zijn hart van overloopt.

Eén van de meest markante zaken die mij is bijgebleven van mijn bezoek aan hem en aan zijn missiebroeders in Indië, is die bewuste uitspraak toen we op die mooie morgen samen wandelden over die stoffige weg in Tongo, en wij de kinderen naar school zagen dreutelen met rode strikjes in hun haar en hun mooie blauwe rokjes, en bij ieder voorbijgaan zwaaiden ze Florent hun „Dai Jesu” - Geloofd zij Jezus Christus - toe. Toen zei hij: „En zeggen dat toen ik hier in Indië aankwam die kindertjes nog allen in lompen liepen”.

Het Christelijk onderwijs dat U ginds hielp schragen Florent, heeft zeker zijn culturele impact en meer.

Ik wens dit vandaag nog eens te onderlijnen omdat die inzet en degelijkheid bij Uw werk en ook dat van Uw medebroeders missionarissen alleen door grote liefde kan gedragen worden, naastenliefde op een bescheiden maar uiterst verheven manier.

Liefde ook tot zijn familie, die hij zo hoog schat, liefde tot zijn vele klasmakkers, maar ook vooral eerder toevallig vandaag, zijn liefde en dank tegenover zijn oud-leraars. Hier, wel en niet aanwezig zoals de ereden van Gistel E.H. Gijssels, verhinderd door een viering in 't Godelieveklooster te Gistel.

Uit Florents mond kwamen de woorden: „Zij hebben toch zoveel geduld met ons gehad”. Waarop bij mij de spontane gedachte opklaarde: „Met mij zeker”.

Als 't in de mate van het geduld was dat die professoren moesten opbrengen, liep ik ver voor op mijn klasmakker Florent Jonckheere en geldt voor mij zeker het berouw dat ik hem zeker niet toemeet.

En toch, Florent, heb ik onthouden dat U alle avonden nog Uw akte van berouw bidt en ook dat siert Uw grote menselijkheid.

Zijn we zo bij dit alles niet gekomen aan de basisprincipes, de hoekpijler van het Christelijk Geloof: GELOOF, HOOP, LIEFDE EN BEROUW. Als we dit overhouden en toepassen in ons verder dagelijks leven, is uw kortstondig verblijf alhier meer dan ooit gelukt en voor ons een verrijking. Wij zijn dan ook uitermate fier en blij vandaag dit alles te kunnen meemaken. Het is een kristallisatie van onze dank en ons geluk U te mogen kennen en tussen ons te hebben. Ik mag U echter niet de woorden onthouden van die grote mijnheer E.H. Legrand, zoals Fitten D'Hoore ooit zegde, die ons Latijn leerde met zijn syntaxis op een uiterst typische manier. Hij schrijft in zijn brief op de uitnodiging om hier aanwezig te zijn: „Zulke leerlingen, zoals jullie in dat eerste oorlogsjaar 1940-1941, in globo waren werkzaam, meewerkend en bij tij en ontij „Rari Nantes in Gurgite Vasto” (uit Vergilius). Terwijl anderzijds de aanwezigheid hier van E.H. Gesquiere, dat monument van engelengeduld, dat zoveel jonge veulens van 13 tot 16 jaar van 's morgens vroeg tot 's avonds laat in bedwang moest houden. Laat hun aanwezigheid hier, U een riem onder het hart blijven houden, straks in het verre Indië. En laat mij tot slot eindigen met de woorden van Kahlil Gibran, de Libanees, waarin hij een afscheid beschrijft. Hij is een typisch produkt van 't romantisch idyllisme waar onze professoren destijds ons naar stuwden, en waar nu zo een grote behoefte aan is in deze hektische wereld.

Ook als de aarde slaapt, trekken wij voort.

*Wij zijn de zaden van de taaie plant, en in onze
rijpheid en volheid des hartes worden wij overgegeven
aan de wind en verstrooid.*

*Kort slechts ben ik bij jullie geweest, korter nog
waren de woorden die ik heb gesproken,
maar mocht mijn stem vervagen in je oren en mijn
liefde uit je herinnering verdwijnen, dan zal
ik wederkeren,*

*en met een rijker hart en nog meer aan de geest
toegewijde lippen zal ik spreken.*

*Ja, ik zal weder keren met het getij,
en ook zou de dood mij verbergen en de grotere stilte
mij omhullen, toch zal ik opnieuw je begrip zoeken.*

En ik zal niet vergeefs zoeken.

*En indien er enige waarheid in mijn woorden
schuilt, zal die waarheid zich met klaarder stem
openbaren, en in die woorden die dichter bij
je gedachten staan.*

*Ik ga heen met de wind, volk van Orphalese,
maar niet de leegheid in;
en indien deze dag geen vervulling brengt van
je noden en van mijn liefde, laat hem dan de
belofte zijn van een nieuw dag.*

*'s Mensen behoefte veranderen, maar niet zijn
liefde en ook niet het verlangen dat zijn liefde in
die behoefte zal voorzien.*

Weet dat ik vanuit de grotere stilte zal wederkeren.

J. GOBYN

Ret. 1944

Familie

GEBOORTEN

Matthias, zoontje van Heer en Mevrouw Johan en Hilde Defraeye-Raepsaet, Kortrijk, 2 oktober 1991 (oud-leerling moderne 1978), Zwaluwenlaan 4, 8500 Kortrijk

Lukas, zoontje van Heer en Mevrouw Johan en Nadine Desnyder-Vanacker, Roeselare, 18 december 1991 (oud-leerling moderne 1976), Klokkeputstraat 119, 8800 Roeselare

Maxim, zoontje van Heer en Mevrouw Jan en Ingrid Robbe-Deputter, Oostende, 19 december 1991 (oud-leerling moderne 1975), Langestraat 35, 8370 Blankenberge

Jonas, zoontje van Heer en Mevrouw Luc en Mieke Delaey-Fieuws, Brugge, 5 januari 1992 (leraar), Nieuwplaats 20, 8830 Gits

Siska, dochtertje van Heer en Mevrouw Erik en Lieve Blomme-Dhulst, Kortrijk, 18 februari 1992 (oud-leerling latijnse 1973), Wilgenlaan 11, 8530 Harelbeke

Anneleen, dochtertje van Heer en Mevrouw Filip en Els Descamps-Marchand, Leuven, 5 maart 1992 (oud-leerling latijnse 1983), Gemeentestraat 178, 3010 Kessel-Lo

Laurence, dochtertje van Heer en Mevrouw Carl en Gudrun Devolder-Vermeersch, Roeselare, 5 maart 1992 (oud-leerling moderne 1984), Vlamingstraat 13, 8800 Roeselare

Wim, zoontje van Heer en Mevrouw Ignace en Caroline Verhelst-Vanthournoudt, Izegem, 27 april 1992 (kleinzoon van Gerard Vanthournoudt-leraar), Pr. Pattynstraat 14, 8870 Izegem

Huwelijken

Heer en Mevrouw Francis en Caroline Clarysse-Roussel, Damme, 7 december 1991 (oud-leerling latijnse 1984), Pacificatielaan 5, 9000 Gent

Heer en Mevrouw Wim en Christine Naert-Callewaert, Lendeledede, 8 februari 1992 (zoon van Luc Naert - leraar), Kortrijkstraat 119, 8770 Ingelmunster

Heer en Mevrouw Dirk en Inge Vermaut-Van Wambeke, Brugge, 28 maart 1992 (oud-leerling latijnse 1983)

Heer en Mevrouw Thierry en Hilde Debourse-Quintens, Roeselare, 28 maart 1992 (dochter van Walter Quintens - leraar), Alsebergsesteenweg 349, 1180 Brussel

Heer en Mevrouw Wouter en Hilde Pype-Roeyers, Boechout, 11 april 1992 (oud-leerling latijnse 1985)

Heer en Mevrouw Patrick en Dominique Coghe-Rogissart, Sint-Kruis-Brugge, 16 mei 1992 (oud-leerling moderne 1978 en leraar), Stationsstraat 55, 8020 Oostkamp

Heer en Mevrouw Johan en Anne-Marie Degryse-Dalle, Sint-Joris-Nieuwpoort, 16 mei 1992 (oud-leerling moderne 1985), Schoolstraat 101, 8800 Roeselare

Overlijdens

Mevrouw Zulma Debels-Sioen, geboren te Koekelare op 31 december 1896 en overleden te Roeselare op 11 november 1991, grootmoeder van Jan Debels (moderne 1973)

Mevrouw Erna Van Damme-Verschaeve, geboren te Moorslede op 2 januari 1948 en overleden te Rumbeke op 17 november 1991, moeder van Jürgen Van Damme (latijnse 1989)

Heer Maurits Wybo-De Vlieger, geboren te Oekene op 20 oktober 1919 en overleden te Roeselare op 22 november 1991, vader van Jan Wybo (latijnse 1969) en schoonvader van Johan Bouckaert (latijnse 1967)

Heer Michel Verhanneman-Bardyn, geboren te Moorslede op 23 februari 1921 en overleden te Moorslede op 23 november 1991, vader van Willy (moderne 1971) en Dirk Verhanneman (moderne 1973)

Eerwaarde Heer Paul Peene, geboren te Rumbeke op 7 januari 1928 en overleden te Roeselare op 9 december 1991, schoonbroer van Maurits Vandendriessche (moderne 1943) broer en oom van meerdere oud-leerlingen.

Heer Victor Grymonpon-Platteeuw, geboren te Roeselare op 3 december 1893 en overleden te Roeselare op 12 december 1991, vader van André (moderne 1938), Karel (moderne 1949) en Raf Grymonpon (latijnse 1951), schoonvader van Leo Deburghgraeve (moderne 1930), en grootvader van meerdere oud-leerlingen

Mevrouw Daria Verstraete-Molenaers, geboren te Kachtem op 25 oktober 1924 en overleden te Roeselare op 19 december 1991, moeder van Piet Verstraete (moderne 1980), en schoonmoeder van Marc Deceuninck (latijnse 1970)

Mevrouw Lea Vanpoucke-Vanlouwe, geboren te Werken op 4 februari 1905 en overleden te Roeselare op 19 december 1991, grootmoeder van Filip Vanpoucke (internaatsopvoeder)

Mevrouw Noëlla Van Eeckhoutte-Bouckaert, geboren te Roeselare op 26 december 1910 en overleden te Roeselare op 20 december 1991, moeder van Fons (latijnse 1955), Daniël (latijnse 1956) en Ignace Van Eeckhoutte (latijnse 1963) en grootmoeder van meerdere oud-leerlingen

Mevrouw Maria Wallays-Callewaert, geboren te Beitem op 24 juli 1908 en overleden te Oekene op 21 december 1991, moeder van Romain Wallays (latijnse 1953) en grootmoeder van meerdere oud-leerlingen

Heer Joseph Van Moerkerke-Devos, geboren te Roeselare op 28 december 1919 en overleden te Ieper op 27 december 1991, oud-leerling latijnse 1938

Heer Kris Vanwezer-Claus, geboren te Ruanguba (Zaire) op 26 november 1956 en overleden te Heverlee op 27 december 1991, schoonbroer van Pieter Colpaert (leraar)

Heer Jérôme Dessein-Ver Eecke, geboren te Moorslede op 18 juni 1909 en overleden te Moorslede op 31 december 1991, vader van Valeer Dessein (latijnse 1958) en grootvader van meerdere oud-leerlingen

Mevrouw Maria Callewaert-Cracco, geboren te Roeselare op 26 mei 1907 en overleden te Roeselare op 7 januari 1992, schoonmoeder van Emiel Flipts (moderne 1971)

Mevrouw Leonie Vinckier-Lannoy, geboren te Menen op 15 februari 1903 en overleden te Roeselare op 19 januari 1992, grootmoeder van Bart Vinckier (latijnse 1985)

Heer Curd Moerman, geboren te Vereniging (Zuid-Afrika) op 24 juni 1971 en overleden te Roeselare op 20 januari 1992, oud-leerling moderne 1989

Heer Maurits Brouckaert-Cappelle, geboren te Beveren op 12 maart 1907 en overleden te Roeselare op 22 januari 1992, grootvader van Wim Brouckaert (moderne 1991)

Mevrouw Martha Terryn-Hoornaert, geboren te Roeselare op 8 april 1902 en overleden te Roeselare op 28 januari 1992, moeder van André Terryn (latijnse 1948)

Heer Josué Labens-Wostyn, geboren te Lichtervelde op 30 december 1919 en overleden te Oostende op 31 januari 1992, schoonbroer van Michel (latijnse 1952) en Herman Wostyn (latijnse 1952)

Heer Cyriel Kint-Noppe, geboren te Beveren op 24 november 1898 en overleden te Roeselare op 1 februari 1992, vader van Rafaël Kint (moderne 1966)

Mevrouw Martha Lobbestael-Vansteenkiste, geboren te Roeselare op 8 januari 1903 en overleden te Rumbeke op 3 februari 1992, moeder van Norbert Lobbestael (moderne 1942)

Heer Norbrecht Degryse-Roesbeke, geboren te Rumbeke op 27 oktober 1932 en overleden te Roeselare op 5 februari 1992, schoonvader van Marc Walterumaertens (leraar)

Mevrouw Marie-Thérèse Pattyn-Traisnel, geboren te Roeselare op 18 oktober 1939 en overleden te Roeselare op 5 februari 1992, schoonzuster van Geert Cosaert (latijnse 1962) en tante van Benedict Cosaert (moderne 1990)

Heer Jan Denys-Van Damme, geboren te Roeselare op 29 juni 1904 en overleden te Roeselare op 5 februari 1992, vader van Luk (moderne 1956), Erik (moderne 1958) en Andries Denys (latijnse 1961)

Heer Gerard Deceuninck-Noterman, geboren te Jabbeke op 24 april 1933 en overleden te Assebroek op 10 februari 1992, oud-leerling latijnse 1952

Mevrouw Leoncia Verbeke-Vermeersch, geboren te Kortrijk op 16 januari 1914 en overleden te Roeselare op 12 februari 1992, moeder van Paul Verbeke (moderne 1956)

Mevrouw Hertha Provoost-Christiaen, geboren te Ichtegem op 9 februari 1909 en overleden te Oostende op 12 februari 1992, moeder van Wilfried (latijnse 1952), Frans (latijnse 1954), Hubrecht (latijnse 1955), Arnold (latijnse 1959), Rudolf (latijnse 1962), Dirk (latijnse 1965), Rik (latijnse 1966) en Reimond Provoost (latijnse 1967)

Mevrouw Godelieve Vandamme-Deboutte, geboren te Zarren op 18 juli 1924 en overleden te Kortemark op 13 februari 1992, echtgenote van Frans Vandamme (latijnse 1940), moeder van Jozef (latijnse 1967), Jan (latijnse 1969) en Luc Vandamme (moderne 1973), en zuster en tante van meerdere oud-leerlingen

Heer Georges Straetemans-Moesen, geboren te Tongeren op 28 augustus 1925 en overleden te Agadir (Marokko) op 19 februari 1992, moeder van Geert (latijnse 1975), Luc (moderne 1980) en Marc Straetemans (moderne 1981)

Heer Maurits Houthaeye-Vandecasteele, geboren te Oekene op 3 december 1908 en overleden te Roeselare op 25 februari 1992, vader van Robert (latijnse 1966) en Jean-Marie Houthaeye (latijnse 1974)

Heer Guido Malisse, geboren te Roeselare op 25 december 1957 en overleden te Gent op 28 februari 1992, broer van Paul (latijnse 1966), Geert (latijnse 1973) en Peter Malisse (latijnse 1978)

Mevrouw Maria Verhelst-Rebry, geboren te Izegem op 11 november 1904 en overleden te Roeselare op 1 maart 1992, grootmoeder van Rik Alliët (moderne 1977) en Lode (moderne 1986) en Dries Nuytten (latijnse 1991) en Pieter Buyck (moderne 1991)

Heer Rodolf Callewaert-Declercq, geboren te Gits op 15 februari 1911 en overleden te Gits op 7 maart 1992, vader van Eric (latijnse 1955), Herwig (latijnse 1959), Dirk (latijnse 1960), Winand (latijnse 1961) en Wim Callewaert (moderne 1975)

Heer Gaston Nollet-Maes, geboren te Wevelgem op 27 oktober 1900 en overleden te Roeselare op 12 maart 1992, grootvader van Patrick Nollet (moderne 1990)

Heer Felix Van 't velt-Van de Looock, geboren te Leuven op 11 deceiver 1909 en overleden te Roeselare op 26 maart 1992, vader van Bart (latijnse 1962) en Willem Van 't velt (latijnse 1969)

Heer Wilfried Vandewiele-Dutoit, geboren te Pittem op 4 mei 1933 en overleden te Roeselare op 29 maart 1992, vader van Frank (latijnse 1978) en Johan Vandewiele (moderne 1985)

Heer Roger Wyseure-Govaere, geboren te Beveren-Roeselare op 6 februari 1924 en overleden te Roeselare op 4 april 1992, oud-leerling moderne 1943

Mevrouw Maria Deweerdt-Houpe, geboren te Hollebeke op 30 juli 1898 en overleden te Roeselare op 9 april 1992, moeder van Rafaël (moderne 1951) en grootmoeder van meerdere oud-leerlingen

Heer Tom Verhaeghe, geboren te Roeselare op 25 oktober 1968 en overleden te Brugge op 2 mei 1992, oud-leerling moderne 1987

Eerwaarde Heer Godfried Supply, geboren te Izegem op 5 december 1912 en overleden te Ieper op 6 mei 1992, oud-leerling latijnse 1931

Heer Michiel Vandekerckhove-Van Waeyenberge, geboren te Roeselare op 24 augustus 1911 en overleden te Roeselare op 10 mei 1992, vader van Rik (latijnse 1961), Lieven (latijnse 1964) en Luc (moderne 1974)

Mevrouw Anna Pype-Leroy, geboren te Zonnebeke op 16 maart 1909 en overleden te Roeselare op 13 mei 1992, grootmoeder van Hans (moderne 1983) en Wouter (latijnse 1985)